

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.—, večji inzerati petič vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knašjeva ulica št. 5.
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODružnice:
MARIBOR, Grajski trg št. 9. — — — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c. tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 401. — —
Račun pri post. ček. zavodu v Ljubljani št. 10.351.

SMRTONOSNA MEGLA V BELGIJI

V okolici Liège se je pojavila strupena megla — Doslej je umrlo 43 oseb, nad 100 pa se jih bori v bolnici s smrtjo — Poginilo je tudi mnogo živine

London, 6. decembra. Zaradi goste megle ni zapustil noben parnik Southampton. Parnika Aurania in Jonic sta morala ostati v Londonu. Vsa plovba po Temzi je ustavljena.

Bruselj, 6. decembra. Vsi današnji listi objavljajo senzacionalne vesti o pojavu strupene megle v okolici Liège, na bivših vojnih poljanah, kjer so se vršili najhujši boji z nemško in francosko armado. Vse severozapadni del evropskega kontinenta pokriva že od včeraj nenavadno gosta megla, ki pa drugod ni imela nikakih zdravju škodljivih posledic, pač pa povzročila popolni zastoj v prometu. Tako v Parizu kakor v Londonu in na vseh plovbnih rekah je od včeraj zastal ves promet.

V okolici Liège sprva zaradi megle ni bilo nobenih težkoč. Po par

urah pa so začeli ljudje padati v omedlevico in vsi zdravniki v mestu in v okolici so morali stopiti v funkcijo. Sprva si ni bil nihče na jasnem, zakaj gre. Pri bolnikih so se kazali znaki pljučnice in po parurnem trpljenju so začeli umirati. Le v redkih primerih se je zdravnikom posrečilo rešiti bolnike smrti. V petih okoliških občinah in v Liège samem je tekom včerajšnjega dne in minule noči umrlo 43 ljudi, okrog 100 ljudi pa se jih bori v bolnici s smrtjo. Poginilo je tudi mnogo živine.

Danes dopoldne se je vršil posvet vseh zdravnikov vsega okraja. Kljub temu pa si še vedno niso na jasnem, kaj je vzrok tega nenavdnega pojava. Ugotovili so le toliko, da bolnikom tako zatečejo bronhije, da se vsled tega zaduše. Zdravniki se nagibajo k

domnevi, da gre za neke vrste strupene pline, ki so se morda razširili iz kake stare zaloge vojnih plinov. Vojne oblasti to domnevo zavračajo ugotavljajoč, da v tem predelu med svetovno vojno ni bilo sploh nikakih skladišč in zalog strupenih plinov. Po drugi sodbi gre morda za strupen kemičen prah, ki je smrtonosen, če postane vlažen. Od kod bi tak prah izviral, pa tudi nihče ne ve.

Med prebivalstvom je zavladala praveca panika in kdor le more, beži iz mesta in ogroženih krajev. Na poziv oblasti se je vršila konferenca zdravnikov, na kateri so razpravljali o zaščitnih merah, vendar pa do kakih sklepov ni prišlo. Prebivalstvu se sadi priporočila, naj brez potrebe ne hodi na prosto, marveč naj se zadržuje v toplotno izoliranih stanovanjih.

Huda gospodarska kriza v Turčiji

Zaradi slabe uprave so cele pokrajine pred katastrofo — Narod pričakuje rešitve od Kemal - paše

Carigrad, 6. decembra. Že delj časa polnijo carigradski, kakor tudi ankarški listi svoje stolpce s poročanji o velikanski krizi, ki vlada v Turčiji. Razglabljujejo razloge teh obupnih razmer ugotavljajo skoro soglasno, da je vsej krizi kriva slaba administracija. Vsa javnost tretira to vprašanje, narod pa čaka v strahu in v upanju na boljše čase na modro odločitev Kemal paše, ki ga oprostajo vsake krivde na teh razmerah. Kemal paša je nedavno posetil vse večje kraje Turčije in ga pričakujejo sedaj tudi

v Carigradu. »Journal d'Orient« piše, da je kriza na jugu in jugovzhodu Anatolije takšna, kakršne še ne pozna zgodovina. Če se v kratkem ne izpremeni, piše list, bodo kmalu ostale v teh krajih samo še čaple in sove, ki napolnjujejo s svojim vrščem izpraznjena sela. Ljudstvo nestrno pričakuje odločitve in odpomoci. Odločitev Kemal paše bo, končuje list, ali nagrobna plošča naroda ali pa topel žarek žarkega solnca.

Resolucija Male antante o preferenčnem režimu v Evropi

Sporazum med državami Male antante za skupni predlog mednarodni trgovski zbornici

Beograd, 6. decembra. AA. Na predlog rumunskega narodnega odbora mednarodne trgovske zbornice se je vršil skupen sestanek odborov držav Male antante pred sestankom MTZ v Parizu. Na sestanku bodo zastopniki narodnih odborov držav Male antante sprejeli resolucijo o preferenčnem režimu, ki bi jo bilo treba poslati MTZ. Resolucija o preferenčnem režimu v Evropi predlaga:

1.) Preferenčni režim v Evropi in za evropske agrarne pridelke bi se naj smatral kot derogiran in to omejeno in po pogojih sistema maksimalnih ugodnosti, ki mora biti temelj mednarodnega gospodarskega režima;

2.) Preferenčni režim naj obsega v načelu vse agrarne pridelke rastlinskega in živalskega izvora, ki imajo pomen na mednarodnem trgu ali vsaj na evropskem trgu. Glede na sedanje razmere naj bi obsegal žitarice in njihove derivate.

3.) Preferenčni sistem je treba izvesti v načelu pri vseh žitaricah evropskega izvora ne glede na količino. Evropski izvozniki bi morali dobiti podporo v borbi zoper ne- lojalno osvajanje evropskega trga. Istočasno bi bilo treba znižati carine na žitarice in konsolidirati carinjenje na sprejemljivi višini;

4.) Meje za sprejetje preferenčnega režima ne bodo uničene z namerami indirektnega protekcionizma;

5.) Želeli je, da se preferenčni režim sprejme od vseh evropskih držav-uvoznic žitaric. Države, ki ostanejo na temelju režima maksimalnih ugodnosti, bi morale izvesti carinske olajšave v skladu s preferenčnim sistemom.

Zavedajoč se važnosti rumunskega predloga je jugoslovanski narodni odbor MTZ odredil svoje zastopnike za sestanek v Parizu, ki bo pred sestankom MTZ.

Socialisti podpirajo Brüningovo vlado

Zmerni govor socialističnega poslanca Keila — Socialisti ne bodo glasovali za ukinitve sanacijskega načrta

Berlin, 6. decembra. Včeraj je otvoril socialnodemokratski poslanec Keil razpravo o državnem proračunu in o zasilnih odredbah uzakonjenem sanacijskem programu. Govoril je zelo umerjeno ter je pripisoval glavno krivdo za sedanjo gospodarsko krizo, s katero se mora boriti nemški narod, svetovni vojni. Obirno je razmotril o zaslugah nemške republike za ozdravljenje gospodarskih in političnih prilik v Nemčiji.

Ostro pa je kritiziral proračun vojnega ministrstva ter ugotovil, da je daleko prevelik, ker se po nepotrebnem troši denar za razne institucije, ki bi jih lahko vojska pogrešala.

Sanacijski program vlade zasleduje vse- kakor hvali vredni namen ozdravit nemško narodno gospodarstvo ter urediti državne finance. Veliko vprašanje pa je, če bodo mere uzakonjene s 25 sanacijskimi zakoni zadostne in če ni kriza nemškega go-

spodarstva ter derutno stanje financ že tako napredovala, da bodo ti sanacijski zakoni samo še povečali že obstoječi kaos. Kljub temu pa je treba računati danes s tem, da bi pomenjala ukinitve zasilnih odredbah uzakonjenega sanacijskega načrta resno ogrožanje države. Socialisti pa bodo vsekar poskušali izposlovati spopolnitev tega sanacijskega načrta z raznimi dodatnimi odredbami za kar so že vložili predloge.

Za Keilom je govoril narodni socialist Feder, ki je govoril tudi proti pričakovani mirno ter se zadovoljil samo z razlaganjem narodno socialističnih idej.

Potem je govoril državni finančni minister dr. Dietrich, ki je napovedal znižanje obrestne mere čim se bodo gospodarske razmere ustale. Država mora posvetiti tekom zime predvsem pozornost vprašanju podpore za brezposelne. Težave, ki tarejo nemški narod so v nemali meri posledica svetovne vojne.

Ženska norost

Praga, 6. decembra. Praski krvnik Brumarsky je pred nekaj dnevi izvršil justifikacijo dvojnega morila Ellingerja v Znojnu. Dan pozneje se je zbral v hotelu, kjer je stanoval krvnik, veliko število ženskega sveta in Brumarsky se je moral tamkaj podpisati na več kot 300 dopisnic. Z njegovimi avtogrami se pozneje verizili po vseh gostilnah in kavarnah v mestu. Nekemu novinarju je Brumarsky tudi izjavil, da je prejel od trenutka, ko je prvič »uradovale kot krvnik, nič manj kot 6000 ženitnih ponudb, ki jih hrani v spomin, oženil pa se še ni. Brumarsky, čigar pravo ime je popolnoma drugačno (»deluje« torej pod psevdonimom), je bil, predno je postal krvnik, nameščenec nekega umetniškega ateljeja.

Francija uvaža kanadsko žito

Ottawa, 6. decembra. AA. Kanadski agent za trgovino v Parizu ugotavlja, da bo Francija uvozila v prihodnjih 4 mesecih najmanj 7 do 9 milijonov mernikov kanadske pšenice. Francoski uvoz kanadske pšenice do 1. maja 1931. pa bo znašal po vsej priliki 20 milijonov mernikov.

Laval aretiran

Pariz, 6. decembra. AA. Policija je aretirala ravnatelja trgovske banke in upravitelja francosko-rumunskega kreditnega zavoda Laval. Njegove poverbe presegajo 20 milijonov. Laval je bil po vsej priliki samo slamatni mož ustanovitelja banke Danovskega, ki je pobegnil.

Prihod bana Marušiča

Beograd, 6. decembra. Ban dr. Marušič je danes posetil posamezne ministre ter je z njimi konferiral v zadevi dravske banovine. Popoldne ob 5. bo sprejel od Nj. Velikanstva v avdienci Ban dr. Marušič odpotuje jutri z jutranjim brzovlakom v Ljubljano ter prevzame v ponedeljek ali torek banske posle.

VZS odgođen

Beograd, 6. novembra. AA. Vrhovni zakonodajni svet je imel danes sejo, ki je trajala od 16. do 19. ure. Nadaljeval in končal je razpravo o zakonskem načrtu o izkoriščanju vodnih sil. Prihodnja seja bo sklicana pismeno.

Nove mednarodne telefonske linije

Beograd, 5. decembra. AA. Po sklepu ministra za zgradbe so otvorene sledeče mednarodne telefonske linije: med našo državo in Madžarsko: Maribor-Budimpešta, Dolnja Lendava-Lepeni, med našo državo in Češkoslovaško: Maribor - Zlín, Ljubljana - Zlín, Maribor - Plzeň, med našo državo in Avstrijo: Ljubljana-Innsbruck, St. Ilj - Spielfeld - Strass, St. Ilj - St. Pölten, St. Ilj - Graz in St. Ilj - Wolfsberg, Ljubljana - Aspang, Maribor - Aspang, Sv. Nikolaj pri Ormožu - Spielfeld, Ormož - Dunaj, Ormož - Radkersburg, Ormož - Graz, Dravograd - Piberk, Dravograd - Dunaj, Slatina Radenci-Graz, Gornja Rodgona - Graz, Gornja Radgona-Leibnitz, Velenje - Dunaj, St. Janž-Dunaj, Maribor - Leutschach, Ptuj - Leutschach, Dravograd - Celovec, Dravograd - Graz, med našo državo in Holandsko: Ljubljana in Maribor z vsemi kraji na Holandskem, med našo državo in Nemčijo: Maribor-Passau, Ljubljana - Düsseldorf, Maribor-Dortmund, Celje - München, Celje - Dresden, Celje - Leipzig, Celje - Berlin, Celje-Koblenz, Celje - Köln, Celje - Hamburg, med našo državo in Italijo: Brežice-Trst in Ljubljana Brioni.

Delegat jugoslovenske pravoslavne cerkve v Podkarpatski Rusiji

Beograd, 6. decembra. Bitoljski episkop Josip je imenovan za delegata jugoslovenske pravoslavne cerkve v Podkarpatski Rusiji. V zvezi s tem je danes češkoslovaški poslanik posetil patrijarha Varnavo ter imel z njim in episkopom Josipom daljšo konferenco. Obenem je obvestil patrijarha, da je češkoslovaška vlada z imenovanjem episkopa Josipa zelo zadovoljna.

Mila kazen za požigalca

Cakovec, 6. dec. n. Pred tukajšnjim sodiščem je bil obsojen danes Anton Mutar iz Štrigove na štiri leta roboje. Obtoženec je na razpravi pripovedoval, kako je zaletel svojo zaročenko v objemu z nekim 60letnim starcem. To ga je tako razbesnilo, da je šel ponoči skozi Štrigovo ter zažgal nič manj kot 11 hiš. Ljudje so se komaj rešili. Škoda je bila ogromna. Sodišče je odmerilo razmeroma nizko kazen z ozrom na močno razdražljivost obtoženca.

Načrt zakona o pospeševanju industrije in obrti

Beograd, 6. decembra. AA. Centralna industrijskih korporacij je otvorila med svojimi člani anketo o zakonu za pospeševanje industrije in obrti.

Razvoj francoske vladne krize

Mandat za sestavo vlade bo najbrž poverjen bivšemu finančnemu ministru Barthouu

Pariz, 6. decembra. AA. Predsednik republike je nadaljeval danes konzultiranje. Sprejel je veliko število političnih osebnosti, tako predsednika senata in parlamenta, čefe strank itd. Med drugim je sprejel Poincaréja, ki po avdienci ni hotel dati za javnost nobene izjave. Po mišljenju političnih krogov bo ta kriza zaradi spora med senatom in parlamentom dolgo trajala, kajti parlament je odobral politiko Tardieujeve vlade.

Pariz, 6. decembra. AA. Večina političnih voditeljev, ki jih je včeraj predsednik republike konzultiral, se je izrekla za koncentracijsko vlado. Ker sta Poincaré

in Briand odklonila sestavo nove vlade, bo bodoči predsednik francoske vlade po vsej priliki designiran iz večine v senatu.

Megla
Pariz, 6. decembra. V političnih krogih pričakujejo, da bo predsednik republike danes popoldne poveril mandat za sestavo vlade bivšemu finančnemu ministru Barthou. Pincare je odklonil mandat iz zdravstvenih razlogov. Barthou je pristaš koncentracije, vendar pa v političnih krogih zelo dvomi, da bi imel uspeh. Njegova misija se bo najbrž razbila na odporu strank, ki odklanjajo medsebojno sodelovanje. Njegov nasprotnik je tudi Tardieu, ki forsira bivšega delovnega ministra Laval.

Pred sodbo v moskovskem procesu

Državni tožilec Krilenko zahteva za vse obtožence smrtno kazen, misli pa se, da bo sodba milejša

Moskva, 6. decembra. Snoči je imel državni tožilec Krilenko svoj obtožbeni govor. Dejal je, da so Larišev, Denisov, Lukomski in Ramzin razpravljali v Parizu s francoskim polkovnikom Joinvilom o ustanovitvi organizacije, ki bi pod okriljem industrijske stranke izvajala v Rusiji vohunstvo in pripravljala oborožen upor. Vloge za to akcijo so si porazdelili Kalinikov, Čarnovski, Larišev in Osadč med seboj in skušali dobiti stik s poveljniki rdeče armade. Industrijska stranka se je bavila tudi z načrti onemogočiti eventualno mobilizacijo v Rusiji. Krilenko je nato analiziral obtožbeni material in dokazoval, da sta bivši francoski ministri predsednik Poincaré in Deterding sodelovala pri pripravi za intervencijo v Rusiji. Govorec o delovanju industrijske stranke v Rusiji, je Krilenko naglasil, da je bil glavni namen te organizacije, motiti industrijski razvoj in pripraviti glavni udarec proti sovjetskemu režimu za leto 1930. V nekaterih industrijskih so sabotirali napravili veliko škodo, do-

čim so v drugih industrijah zelo ovirali njihov razvoj. Protirevolucionarji so skušali posebno na zapadni ruski meji desorganizirati železniški promet in zavirali izvršitev mobilizacijskih načrtov.

Te ugotovitve so važne, ker dokazujejo, da so protirevolucionarji poizkušali onemogočiti armadi obrambo zapadne meje v primeru intervencije.

Krilenko je nadalje naglasil, da so obtoženci resnično organizirali intervencijo v Rusiji, in da voditelji te akcije niso bile izmišljene osebe. Obtoženci so nameravali izvesti glavni udarec proti Moskvi in proti Leningradu. Glavni krivec je Ramzin, ki je vodil vso akcijo in priprave za intervencijo v Rusiji. Šel je tako daleč, da je pristal celo v primeru uspeha na teritorialne koncesije državam, ki bi se udeležile intervencije v Rusiji. Vsi ti ljudje so delali na to, da uničijo sovjetsko Rusijo. Končno je Krilenko zahteval za vse obtožence smrtno kazen z ustrelenjem. Sodba bo objavljena danes. Pričakuje se, da smrtnih kazni ne bo.

Kodifikacija

rečnega prava

Zeneva, 5. decembra. AA. Konferenca za kodifikacijo rečnega prava je osvojila na svoji plenarni seji tekst konvencije o odškodnini za škodo, nastalo o priliki trčenja na plitvih rekah. Konvencija je izdelana po tekstu bruseljske konvencije o trčenju na morju. Tekst je bil sprejet soglasno proti glasu Avstrije. Na zahtevo jugoslovenske delegacije je sprejeta v konvencijo rezerva, da se more na izključno in popolnoma nacionalnih rekah mesto po odredbah konvencije sediti po odredbah zakona dotične države. Proti temu sta bila delegata Nemčije in Avstrije, vendar pa je bila tudi ta rezerva sprejeta. Dalje so razpravljali o hipotekah na rečne parnike. Izgleda, da bo prišlo tudi v tem vprašanju do sporazuma.

Nov atentat v Bolgariji
Sofija, 6. decembra. AA. List »Novo vreme« javlja, da je v Stannaki bil izvršen nov poskus umora. Neznane osebe so namreč hoteli ubiti Nauma Čileva, bivšega aktivnega revolucionarja. Ustrelili so vanj osemkrat, vendar ga niti en strel ni zadell. Morilec so pobegnili.

Rusija in razorožitev

Zeneva, 6. decembra. Sovjetska delegacija je predložila razorožitveni komisiji spomenico, v kateri naglašja, da bo še nadalje sodelovala v tej komisiji, čeprav je odklonila dva sovjetska predloga v vprašanju razorožitve. Sovjetska delegacija želi izraziti vse možnosti, da pride prihodnja razorožitvena konferenca do zadovoljivega rezultata.

Brezposelnost tudi na Japonskem

Tokio, 6. decembra. AA. Uradno cenijo število brezposelnih na Japonskem na 400 tisoč, vendar je po neuradnih cenitvah to število mnogo večje. Vlada je odobrila posojilo 34 milijonov yenov za gradnjo cest in drugih javnih del, da se brezposelnost zapolni.

Pred demisijsko madžarskega zunanjega ministra

Budimpešta, 6. decembra. S kakor poroča »Magyar Orszag«, je sprememba v vodstvu zunanjega ministrstva že sklenjena. Zunanji minister Valko bo v najkrajšem času, najbrž sredi prihodnjega tedna, odstopil, na njegovo mesto pa bo imenovan grof Julij Karoly.

Potres v centralni Aziji?

London, 6. dec. g. Potres v okraju mesta Pyu severno od Rangoona je po zadnjih steil hteval o sedaj 40 artnih žrtve. Razen tega je bilo nad 100 oseb hudo ranjenih. Tudi število oseb, ki so ostale brez strehe, je zelo veliko. Kakor se zdi, je divjal potres, ki so ga zabeležile ameriške in tudi nekatere srednjeevropske potresne opazovalnice, v naseljenih delih osrednje Azije, ker do sedaj iz naseljenih krajev ni vesti o večjem potresu. Tudi potres, ki je po nedavnih vesteh divjal v Rangoonu, je bil najbrže del tega osrednjeazijskega potresa.

Znižanje stanarin v Rimu

Rim, 6. decembra. AA. Agencija Stefani poroča, da je 20.000 lastnikov hiš v Rimu znižalo stanarino za deset odstotkov.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Ljubljanska borza danes ni poslovala. V prostem prometu so notirali: Amsterdam 22.675, Berlin 13.4925, Bruselj 7.8959, Budimpešta 989.15, Carih 1095.9, Dunaj 796.17, Newyork 36.455, Pariz 222.25, Praga 167.67, Trst 296.27, denar, 296.44 blago.

INOZEMSKÉ BORZE.

Carih: Beograd 9.128, Pariz 20.2825, London 25.0625, Newyork 516.10, Bruselj 72.025, Milan 27.045, Madrid 57.30, Berlin 123.08, Dunaj 72.625, Sofija 3.735, Praga 15.30, Varšava 57.80, Budimpešta 90.26, Bukarešta 3.0625.

Jugoslavija v „Neue Freie Presse“

Ugleden dunajski list je priredil 112 strani obsegačo prilogo o gospodarskih, upravnih in kulturnih prilikah v naši državi

Ljubljana, 6. decembra. Danes je prišla v Ljubljano »Neue Freie Presse« z ogromno prilogo pod naslovom »Königreich Jugoslawien«. V 112 strani tega velikega lista obsegačiji priloge pišejo naši ministri in najuglednejši strokovnjaki na najrazličnejših poljih o narodnem gospodarstvu, upravi in kulturnih prilikah naše države.

Kot uvod je napisal predsednik vlade general Peter Zivković za zboljšanje razmer med sosednimi državami naslednje:

»Vsak, ki pomaga, da se države med seboj boljše spoznajo, najbolj podpira mirno idejo in razvoj dobrih razmer med sosednimi narodi. Zato pozdravljam dober in koristen sklep ugledne »Neue Freie Presse« tudi našo deželo in njeno stremeljno prezentirati jo v pravi luči avstrijski in nemški javnosti.«

Takoj za temi tehtnimi besedami pa objavlja zelo simpatično pisan daljši članek »Jugoslawien und Oesterreich« bivši zvezni kancler dr. Schober. Za to pomembno izjavo se pa vrste članki finančnega ministra dr. Šerljuga, poljedelskega ministra dr. Šibenika, avstrijskega zveznega ministra za poljedelstvo Thalerja, ministra dr. Frangeša, trgovskega ministra Demetrowića, ministra za šume in rude ing. Serneca, ministra za socialno politiko in narodno zdravje Preke, prometnega ministra Radičevića, ministra dr. Neudorffera, našega poslanika na Dunaju dr. Angelinovića, avstrijskega poslanika v Beogradu Ploennica, guvernerja Narodne banke Bajlonija, generalnega direktorja jugoslovenskih državnih železnic ing. Šreplovića, podbana dr. Pirkmayera, generalnega direktorja pošte hranilnice dr. Nedeljkovića, direktorja za pomorsko in rečno plovbo ing. Jovanovića, šefa centralnega Presbiraža dr. Milana Marjanovića, predsednika zveze denarnih in zavarovalnih zavodov v Zagrebu generalnega direktorja dr. Pliverića, generalnega sekretarja Čučina, generalnega sekretarja dr. Weiss-Wellensteina, načelnika trgovskega ministrstva dr. Steinmetz-Sorodolskega, načelnika dr. Stojkovića, načelnika ministrstva za šume in rude ing. Belančiča, predsednika Zveze industrijcev v Zagrebu S. D. Alexandra, šefa hidrotehnike oddeka ministrstva za javne zgradbe ing. Jo-

vanovića, ministerjalnega svetnika Hermann, načelnika Penovića, bivšega načelnika direktorja za vodne zgradbe dr. ing. A. Verberja, direktorja dr. Tomičića, ministerjalnega svetnika dr. M. R. Gjorgijevića, sodnega predsednika viš. sodišča v Sarajevu dr. Eixnerja, predsednika zveze zavarovalnic Paunkovića, generalnega sekretarja dr. Čuvaja, šefa za tujski promet v trgovinskem ministstvu dr. Žižka, viš. ministerjalnega svetnika Veličkovića, generalnega direktorja Bosnića, pl. Mrzljaka, G. M. Eisena, dr. Čingrije, direktorja dr. Tomičića, profesorja Nagya, S. Katnika, Veljko Petrovića, direktorja Milana Kašanina, direktorja Stevana Hristića, dr. Draganića, G. M. Eisena, Richarda Sannocka, generalnega direktorja Širiševića in drugih uglednih avtorjev.

Ves oris je razdeljen po banovinah in zelo bogato okrašen z ilustracijami.

Celih 11 strani je posvečenih naši banovini. Med članke je pa razdeljenih 41 slik. Na prvi strani je karta naše banovine in portret podbana dr. Pirkmayera, nato pa pišejo: dr. Rudolf Andrejka o naravnih lepotah, ing. Jože Černe o poljedelstvu, ing. Lambert Muri o živinoreji, ing. Pire Allonz o agrarnih operacijah, ing. Ivo Zupančič o vinoreji, ing. Josip Skubic o sadjarstvu, ing. Anton Šivic objavlja pregled šumskih razmer, nato sledi članki o rudnikih, uporabi energij in higijeni, Ivan Gašpar pa piše o zdravilnih vrelih in kopališčih, dr. Josip Mal o muzejih, Dramaticus o gledališču. Cela stran je posvečena Ljubljani, in po toliko prostora zavzema tudi opis Celja in Maribora. Razen tega je pa še naša banovina podrobno obdelana tudi v ostalih velikih člankih, ki govorijo o raznih strokah vse države in so tudi ti članki ilustrirani s šestimi slikami iz naše banovine.

»Neue Freie Presse« je napravila naši državi veliko uslugo, saj je ta vplivni nemški list razširjen po vsem svetu in tako bo tudi ves svet spoznal kraljevino Jugoslavijo te velike monografije, kakršne nimamo v nobenem tujem jeziku niti še v posebnih knjigah. Svetovni »Neue Freie Presse« moramo biti za to veliko delo hvaležni, saj si je z njim pridobil veliko zaslug, da se svet nauči iz današnje številke Jugoslavijo tudi spoštovati.

Ali naj mladina pleše ali ne

Plesne šole so zdaj stalna obrt in zabava -- Ples ne sme vplivati na klasifikacijo

1. »Slovenski Narod« ima svojo specializacijo — ankete, t. j. koticke, v katerem si lahko vsakdo olajša svojo vest ali očisti, ali pa če že hočete: resno polemizira. To je nova anketa: ali naj mladina pleše ali ne. Evo subjektivnega mnenja.

Mladina je plesala in bo. Pa tudi stare kosti se kaj radi zavrtje, če ima njih lastnik posluh, trenutno poželenje in nekoliko dobre volje. Glasba in ples sta si v ožjem sorodstvu, kako, ni tu mesta, da bi razpravljali. Plesati pa je treba znati, kajti samo instinktivno cicanje ob zvokih glasbe človeka le razburja, zlasti, ako ima posluh. Zato se je treba plesati naučiti in za to so potrebne plesne šole. Vsaka šola pa mora biti smoteno urejena. To se pravi prirediti mora z mladino in osnovnimi pojmi, nadaljevati mora z odraslo mladino in tudi enkrat konča. Vsaka šola ima svoj konec in vsako se da absolvirati, tudi naj težje, ako ima zato učenec talent in dobro voljo. Plesna šola je imela še pred leti svoje načelo in cilj: napraviti mlade ljudi prožne in gibčne, vsestransko uglejane, na splošno olikane in dostojne ter vredne civilizirane družbe. Kdor je absolviral plesno šolo, ni bil robot, ni metal demokratizma in surovosti v en koš; znal se je vesti in imel je nekaj t. zv. srčne kulture. To je bil uspeh plesne šole.

In danes? Mislim, da profesorji prav redko konstatirajo podoben uspeh sedanjih plesnih šol. Studentje »spričaj« šolo, se ne uče, so pogosto nedostojni in tudi plesati ne znajo. Ne poznajo temeljnih pojmov koreografije, sistematičnega uporabljanja glasbenih taktov, plesati ne znajo marsikateri niti valčka, pa tudi bonton jim je tuja knjiga. Kaj je temu vzrok? Plesne šole so danes obrt izvestnih gospodov. A to ne le pri nas, temveč v celi Evropi, morda tudi po vsem svetu. Z mrzlično hitrostjo si izmišljujejo tisoče variant edine resnične novosti tanga in jih učijo, kot bi hoteli iz vsakega človeka napraviti kobarčnega oz. varijetnega artista. Tako »novosti« se z neverjetno brzino menjajo, in komaj se zavejo, da si se česa naučili, že si zastareli in za staro šaro. Iz takih šol prikuje neizprosna trgovina. In mladina? Pa kaj mladina? Ta naj poseba plesne šole ad infinitum, nikdar je naj ne absolvira, samo, da gre kupčija dalje svojo pot. Novinci prične tako, kjer oni, ki so v 20. mestu, saj je to vse eno, in plesna šola ima tisoč semestrov. Ritmika, ples, kot umetnost, koreografija, vzgoja mladine, bonton, vse to je postranska zadeva. Lani je dijak absolviral plesno šolo zato, da letos ne more plesati, kajti nove variante mu branijo vstop v plesno dvorano. Glavno je, da si Evropa izmišljuj: stotine manj — ali pa celo nič vrednih variant oblike, ki bi morale biti že davno popolne, ker si

cer bi ta obrt premalo »nesla«. Izgleda kot da je to bistvo moderne plesne šole. Umetnost flirtanja in nekaj hipno naučenih (eno leto vrednih) korakov, to je vse, kar odnese »moderna« mladina iz »moderne« plesne šole. To in nič več. Kljub temu pa, da se je dijak učil plesati recimo šest semestrov ne more trditi, da je absolviral plesno šolo. Včasih so bili ladi uspehi v šoli en semester. Kajti plesna šola odvzame precej energije. Po en semester je žrtvoval dijak, da se je naučil plesati in lepega vedenja. Danes pa so slabi uspehi v permanenci, kajti plesna šola nikdar ne konča in menda sploh ni mogoče priti do absolutorija. Mladina pa mora žrtvovati vsako leto po en ali celo po dva semestra plesnemu kultu.

Torej gre po mojem mnenju za stalno obrt in permanentno zabavo. Ni se potem takem čuditi, da vzroji še tako moderen in idealen profesor in nekoliko pozabljiva čez plesne zadeve, zlasti ako mora poročati, da je bilo pri konferenci 50 do 70 odstotkov dijakov grajanj. V bistvu pa se mora strinjati s plesno šolo in ni potrebno, da je bogve kako liberalen. Toda treba je plesnih šol in sistematičnega pouka. Kar pa se imenuje danes plesna šola, je me-lange.

Oče, ki ga ta šola že preveč tare.

2. Kar se plesa mladine tiče, smo starši mnenja, da je stvar ravnateljstva srednjih šol, da ples prepove ali pa dovoli. Nikakor pa ne sme imeti ples takih posledic, da bi dobivali tisti, ki plešejo, slabše reče kakor drugi, ker je tako postopanje poniževalno za dotičnega vzgojitelja samega. S takim postopanjem vzgaja profesor odpor in nezadovoljnost ter razburjenje med mladino, a to bi lahko izostalo, če bi vodstva šol pravočasno prepovedala mladini ples. Če so pa plesi dovoljeni, morajo vodstva šol vplivati na gospode profesorje, da niso pristanski pri klasifikaciji. Morebiti so redki vzgojitelji, ki bi zato preganjali svoje učence in učence, ker plešejo, vendar pa morajo vodstva srednjih šol paziti z vso strogostjo, da se plesalec ne dela krivica. To je naša očetovska želja.

Oče.

Točen odgovor.

Učitelj: Mihec, povej nam pretekli čas od glagola prebuditi se.

— Spal sem.

Zastojni potuje.

— Tri hčerke imam, ena je omožena v Zagrebu, druga v Sarajevu, tretja pa v Splitu. In vse tri pogosto obiskujem.

— Potem takem morate imeti velike stroške s potovanjem.

— Kaj še! Vožnjo mi vedno rad plača oni zet, od katerega odhajam.

Otvoritev gledališke sezone v Kamniku

Kamnik, 6. decembra.

Drevi otvorijo v »Citralni« gledališko sezono z Govekarjevimi »Legionarji«.

Naši diletantje so letos nekoliko kasni, zakaj — ne vem.

S skušnjami so pričeli dovolj zgodaj in mislim, da bo igra dobro pripravljena.

Naše ljudstvo si želi narodnih iger — to je res in je v tem pogledu vsako iniciativno pozdraviti.

Pri vzporeditvi sodeluje ca 40 igralcev — kar za naše razmere ni ravno malo.

»Lira« bo pela, kamn. salonski orkester bo pa spremljal.

Obeta se nam zanimiv večer, da bo dvorana zasedena, je skoro gotovo.

V koliko so »Legionarji« primerni za našo dobo, za čas, ko se utrjuje naše prijateljstvo s Francijo, ko se odkrivajo spomeniki zahvalnosti i. t. d. bom napisal po uprizaritvi, kajti, kot čujem, so teksti dokaj spremenili. In s tem tudi jedro »Legionarjev«.

Rajko Kos.

Film Barcarola

Zabuči operni orkester. Film se prične. Prične se z opero. Opera pa oklepa poleg lepšega, izven življenjskega tudi fantastično bolesten vizij, ki so življenju mnogokrat bližje, sorodnejše, kot idealizirane življenja. Med strunami se oglašajo tudi življenje — skozi pesem zveni realnost. Rekl bi, da je to disharmonija. Umetnost filma pa je spajanje različnih elementov v nov organizem, ki se mu pravi film. Prerež je skozi umetnost, pravilnost, skozi opero in življenje.

Zabuči orkester.

Prav tako je usoda — življenju opera kot je opera v odnosu z življenjem.

Flora Bach je tako neznamna oseba — komaj statistka v veleumestni operi. In bi človek mislil, da bi za slavo, za višji položaj dala vse. Ker je gotovo, da sanja o slavi, saj je ženska in še igrala. In bi se mislili, da je sploh nihče ne pozna in se zanjo ne briga.

Gledališki glavni ravnatelj je visok, nepristopen mož, kot so neodvisni ljudje. Postane pa ponižen in prilizjen, ko ga obišče Faber, tajnik bogatega van Lingena. Kajti opera je prav za prav van Lingenovo podjetje, on jo vzdržuje, zato je gospodar. Nihče ne ne čudi, če van Lingen odredi, da bo pela v Hoffmanovih pripovedkah Antonija Flora Bach. Zato tudi ni nič čudnega, če mora med predstavo zapustiti po ravnateljevi odredbi oder, da ji spusti van Lingenovo željo.

Na stopnicah sreča Faberja, ki ji zastita — ona se ne ve zakaj. Torej, glavno vlogo bo pela v Hoffmanovih pripovedkah! In van Lingen jo vabi na večerjo.

Odzove se, da bi se mu zahvalila za izredno naklonjenost.

On pa je mnogo preveč prijazen z njo. Razžaljena je. Poslovi se naglo ter ga pušči samega. On beži vso noč. Napravila je nanj globok vtis. Sicer ni slab, drugače bi ga ne zadelo kaj takega.

Čudna je igra usode. Ko se Flora vrača, naleti na Faberja (Gustav Fröhlich) v nekem lokalu. In kakor jo van Lingen odbija, tako je Faber tisti, ki ji je namenjen. Spontano je prišlo, kot pač marsikaj pride v življenju.

Faber jo spremlja domov. Pove ji, da jo je privedel k van Lingenu po njegovem naročilu, naj bi mu oprostila.

Vse to je navidez brezpomembno, prazno, osnova pa je vsega nadaljnjega. Usoda se poslužuje malih sredstev.

Flora slabo prestane skušnjo za Antonijo. Pravega vzroka nihče ne ve. Ona noče peti. Zaradi van Lingena. Morajo ji dati drugo, brezpomembno vlogo.

Faber in ona se ljubita skrivaj. Van Lingen ne ve. Upa še vedno. Tudi njegova zaljubljenost je globlja, njegovi nameni niso tako umazani. Ampak tega nihče drugi ne ve, nego Faber. Njemu se je razodel. Faber se pa njemu ne more in se čuti krivega.

Van Singen izve slučajno, kdo je stopil na njegovo mesto. Njegova bolečina je prav tako globoka kot zaljubljenost. In pri prvi priliki se razodevne v gnev in bolečini Faberju, da nima nikogar, da ga je tudi on prevaril. Vsi so ga zavrgli. In tedaj Faber čuti, kaj mora storiti. Hoče odpustiti. V pisarni sporoči, da odide na daljši dopust. Baš tedaj pa bi moral v gledališče. Vabilo pravi, da je ta čas predstava. Flora igra. Zadržiti — mora jo še videti. V gledališču pa je že van Lingen, poleg njega ima prostor, zdaj se pa ne dá nič več izpremeniti.

Moral bi se dvigniti zastor za II. dejanje. Igrajo overture.

Ravnatelj se zelo trudi, da bi bila predstava popolnoma ustrežajoča. Zahteva, naj bo oder razsvetljen kolikor se da, kajti nocoj je v gledališču van Lingen. Gostuje tudi članica berlinske opere (Jarmila Novotna); vse mora biti prvovrstno.

Zastor pa se ni več dvignil. Z bliskovito naglico izbruhne za kulisami požar zaradi kratkega stika. V gledališču nastane strahovita panika. Ogenj je zasedel že ves oder. Grozni, pretresljivi prizori. Strašni element divja, ljudje se bore za izhoda, podivjali so. Nihče ne misli na druge, temveč samo nase. Kot zver. O, pač!

Flora, Flora! kriči obupno van Lingen, išče jo v dimu med ognjenimi zubli, bori se skozi pekel do nje na oder.

Flora! Flora! kliče tudi Faber. Smrt, ogenj, obup, blaznost — stopajo pred oba vendar iščeta, begata že omamljena in izžrpana. Gasilci nekoliko ovirajo požar. Edina sreča je, da se je Flora sgrudila v območju močnega vodnega curka brizgalne.

Van Lingen jo najde. Rešena je. Dolgo pa visi v bolnici med življenjem in smrtjo. Grozen je ta čas, poln strahotnih vizij iz Hoffmanovih pripovedk. Zbudi se pa v lepšo resničnost. Hoffmanove pripovedke so končane. Pred njo sedi Faber. Sporoča ji pozdrave od van Lingena. Film je končan. Ostane pa nam globok dojem.

Lz gledališke pisarne

DRAMA.

Opozarjamo na nocojšnji ljudski predstavi v ljubljanski drami in operi. V drami se vzporedi izvrstna Nušičeva komedija Gospa ministrica v običajni zasedbi, v operi pa se poje izredno uspešna francoska opereta Mascotta. Zasedba ista kakor pri premijeri. Za obe predstavi veljajo znižane dramske odnosno operne cene.

Ljubljanska drama in njene predstave v nedeljo in ponedeljek. Oba dneva popoldne ob 15. se bode vzporedila ena najboljših slovenskih mladinskih iger, ki že par let zapored napolnjuje našo dramsko gledališče, Golieve Petrkove poslednje sanje. Obe predstavi bosta pa imeli še posebno privlačno silo pri tem, da bo v tretji sliki v gozdni sceni nastopil Miklavž z vsem svojim spremstvom. Po zaslugi raznih dobrotnikov, ki so naklonjeni revni slovenski deci, pa tudi Narodnemu gledališču, bo obdaroval Miklavž okrog 40 naših siromakov po večini iz enega tukajšnjih zavetišč. Z malim spominskim darčkom pa bo obdarovan vsak otrok, ki bo v nedeljo ali ponedeljek popoldne v naši drami, kakor smo že omenili, igra Peterka Gorčev Mitja, ki je lansko leto s tolikim uspehom in tako prisrčno odigral to ulogo. Ostala zasedba kakor po navadi. Za obe predstavi veljajo znižane dramske cene. V nedeljo zvečer se vzporedi ruska drama Mladolejce v režiji ravnatelja Golia, v ponedeljek pa bo 25. predstava Našega gospoda župnika v naši drami. Tudi za ti dve predstavi veljajo znižane dramske cene.

OPERA.

Danes se poje opereta »La Mascotte« (Dekle sreče) z go. Poličevo v naslovni partiji. Ostala zasedba kot pri premijeri. Dirigent g. Štrifof, režiser g. Kreft. Predstava se vrši izven abonma pri znižanih cenah.

V nedeljo popoldne se poje krasna Puccinijeva opera »Madame Butterfly« z go. Gjungenac v naslovni partiji. Ostale partije poje: g. Kogejeva, gg. Kovač, Grba (prvič konzula), Zupan, Simončič, Sekula, Perko in drugi. Dirigent dr. Svata. Predstava se vrši izven abonma pri znižanih cenah. Zvečer se poje prvič v letošnji sezoni Verdijeva opera »Rigoletto« z g. Primožičem v naslovni partiji. V vlogi vojvode gostuje naš znani tenorist g. Rijavec. Po večletni odsotnosti bo odlični pevec zopet navduševal s svojim zvenečim glasom in mojstrsko tehniko. V ulogi Gilde nastopi prvič na našem odru ga. Marta Oberwalder. Mlada simpatična pevka je bila učenka g. Beteteta ter je dosegla pri svojem prvem nastopu na nemškem odru prap lep uspeh. Dirigent g. Neffat. Predstava se vrši izven abonma.

V ponedeljek 8. se poje »Knez Igor« z g. Grbo v naslovni partiji. Jaroslavno poje g. Thierry. Ostala zasedba kot pri premijeri. Dirigent g. Štrifof, režiser g. Primožič. Predstava se vrši izven abonma pri izredno znižanih cenah.

Pravi in pravilni način prodaje vrednostnih papirjev z odplačilom na obroke

Ni še dolgo, odkar je javnost zvedela za razne afeze tistih ljudi, ki so brezvestno in kaznivno prevrtili občinstvo za težke milijone, ko so jim prodajali na obroke državne vrednostne papirje, za kar so pobrali denar, prodanih vrednostnih papirjev pa niso izročili. Ker tako ravnanje brezvestnih ljudi zadevuje prav male hranilnice, ne bo odveč, ako se nekoliko pobavimo s to vrsto poslovanja, zlasti še, ker gre za korist denarno šibkejših, ki jim je treba javnega pouka komu in v koliki meri smejo zaupati.

Prodaja vrednostnih papirjev omogoča tudi tistim, ki po svojih dohodkih nikoli ne bi mogli priti do posesti tako odličnih vrednostnih papirjev, da si jih nabavijo na take mesečne obroke, ki jih po svojih dohodkih zmorejo. Velike množine našega ljudstva so kupovale vrednostne papirje na ta obročni način, ki obenem pomeni tudi varčevanje. Vse to poslovanje je pred kratkim uredil zakonski člen XXXI. iz l. 1883., ki se je tikel obrovov in ki je veljal za Hrvaško in Slavonijo. Ker bivša kraljevina Srbija ni imela zakona za to vrsto poslovanja, so po osvobojenju po vsej državi delali po odredbah starega zakona iz l. 1883., pa so tolmačili povsod drugače, vsak si je pa priključil način, ki mu je najbolj prijel.

Oblastvo se spopetka ni brigalo za to vrsto poslovanja, a ko se je izkazalo, da ima narod veliko zaupanje v državne vrednostne papirje in da jih rad kupuje na obroke, so se pričeli s tem poslom pečati tudi ljudje, ki za to niso imeli kvalifikacije, še manj pa potrebnih denarnih sredstev. Kmalu potem, ko je to vrsto poslovanja pričelo izvrševati nekoliko naših solidnih in znanih bančnih zavodov, so se pričeli s tem poslom baviti tudi tisti, ki so se ga lotili z očitnim namenom, da oškodujejo neuki in nepoučeni svet, in kakor gobe po dežju so rastle firme za firmo, vse pod najzvočnejšimi naslovi, da bi čim bolj narodu zadevale oči, v resnici je pa za takim zvenečim imenom tičal kak brezposeln natak.

Najbolj pogubno pa je bilo pri tem dejstvo, da so ti ljudje izkoriščali zaupanje, ki ga je narod imel v državne vrednostne papirje, zlasti v obveznice vojne škode (ratne štete), pa so bili teh obveznic kupci na mesečno odplačilo daleč od sumnje, da se za takim ravnanjem skriva najbolj navadna goljufija.

Prodanih je na desetstisoče obveznic vojne škode (ratne štete), srečk srbskega Rdečega križa in srbskih duhanskih srečk za neverjetno visoke cene, ko so pa kupci izplačali vse obroke in zahtevali izročitev izvirnih vrednostnih papirjev, se je izkazalo, da ljudje, ki so jim te vrednostne papirje prodali, teh papirjev še niso videli niso. Narod je kar naravnost oplenjen za večkrat po deset milijonov dinarjev, najhujše je pa da je okraden naš kmet, mali obrtnik, uradnik itd. Vrstila se je nečedna ovadba za ovadbo, naši dnevniki so pisali najbolj neverjetne stvari, dokler ni kralj, vlada spravila v veljavo, zakona od 22. maja 1930. o prodaji drž. vrednostnih papirjev na obroke, s katerim zakonom je končno to poslovanje prepisano in za vselej prepreno plenjenje neukega in nepoučenega ljudstva.

S prodajo vrednostnih papirjev na odplačilo na obroke se odslej bavijo samo tisti denarni zavodi, katerih sredstva na dasedanje solidno dejo dajo v polnem obsegu vsako jamstvo in katerim izda finančno ministrstvo posebno dovoljenje, da se smejo baviti s to stroko poslovanja. Naposled so pa ti denarni zavodi pod najstrožjo kontrolo pristojnih finančnih oblasti, pa je zaradi tega vsaka tudi najmanjša nepravilnost docela izključena.

Ta ukrep kraljevske vlade treba pozdraviti tem bolj, ker bo to zopet poživilo narodno zaupanje v državne obveznice, ki je spričlo goljufivega ravnanja nekoliko posameznih oseb, za nekaj časa zaspalo. V prvi vrsti gre tu za obveznice 2½% drž. loterijske rente za ratno štetu, ki predstavljajo državni papir najboljših vrst, vreden vsakega zaupanja. Upravičeno je torej upanje, da bo narod zopet z zaupanjem kupoval te obveznice na odplačilo pri solidnih in sigurnih denarnih zavodih. To tembolj, ker je tudi obrestna mera, ki se sme in more zaračunavati, odrejena z zakonom, vsako višje zaračunavanje obresti pa je kaznivo.

Strokovnjak.

Beležnica

Koledar.

Danes: Sobota, 6. decembra 1930, katoličani: Nikolaj, pravoslavni: 23. novembra, Amfilohije.

Jutri: Nedelja, 7. decembra 1930, katoličani: 2. adventna, pravoslavni: 24. novembra, Ekatarina.

Današnje prireditve.

Drama: Gospa ministrica.

Opera: La Mascotte.

Kino Matica: Barcarola. (Premiera).

Kino Ideal: Ljudje v ognju.

Kino Ljubljanski dvor: Princesa in njen sofer (Wilma Bandy). Zvočni film.

Razstava Strahlove zbirke v Narodnem domu.

Predstava cirkusa Kludskega ob 20.

Predavanje v društvu Soča ob pol 21.

Predava dr. P. Pestotnik.

Film KZD ob 14.30 v Dvoru: Siam — dežela belega slona.

Šentjakovski gledališki oder: Vozel.

Miklavžev večer SK Ilirije v Zvezdi ob 20.

Miklavžev večer Ljubljanskega Sokola v Narodnem domu.

Prireditve v nedeljo.

Drama: Ob 15. Peterkove poslednje sanje, ob 20. Mladolejce.

Opera: Ob 15. Madame Buterfly, ob 20. Rigoletto.

Kino Matica: Barcarola.

Kino Ideal: Ljudje v ognju.

Kino Ljubljanski dvor: Princesa in njen sofer.

Razstava Strahlove zbirke v Narodnem domu.

Šentjakovski gledališki oder: Vozel.

Predstava cirkusa Kludskega.

Prireditve v ponedeljek.

Drama: Ob 15. Peterkove poslednje sanje, ob 20. Naš gospod župnik.

Opera: Knez Igor.

Kino Matica: Barcarola.

Kino Ideal: Ljudje v ognju.

Kino Ljubljanski dvor: Princesa in njen sofer.

Razstava Strahlove zbirke v Narodnem domu.

Šentjakovski gledališki oder: Vozel.

Predstava cirkusa Kludskega.

Dežurne lekarne.

Danes: Bohinec, Rimska cesta, Leustek.

Resljeva cesta, dr. Kmet, Dunajska cesta.

Nedelja: Bohinec, Rimska cesta, Leustek.

Resljeva cesta, dr. Kmet, Dunajska cesta.

Ponedeljek: Piccoli, Dunajska cesta, Bakarčič, Sv. Jakoba trg.

Tehnika napreduje.

— Kaj vozite otroški voziček sama, ministva.

— Saj moram, ker ne morem dobiti pestunje. Moj vo

Miklavžev večer v Ljubljani

Snoči je bilo vse mesto razigrano, veselja ni bilo konca ne kraja

Ljubljana, 6. decembra. Snoči smo do konca zboleli. Dolgo se je kuhalo, vrela in zbrala. Danes je torej Miklavž. Še v pratiki je to zapisano. Sicer je pa vseeno, če je sploh kje zapisano ali ne. Snoči je bil Miklavžev večer v vesoljni Ljubljani. Bil je in to ni kar tako. Miklavž je samo enkrat v letu. In samo enkrat smejo priti na svetlo uniformirani zlodji, preljubi parklji. Oh, samo enkrat! Nikar ne misliti, da vzdihujemo zaradi tega. Saj vendar veste, komu so parklji tako pri srcu. In morate tudi vedeti, komu je vseeno, če je Miklavž v pratiki ali ne. Prosimo vas, samo malce prislusnite, o čem se govori danes po Ljubljani, slišali boste, kako vzdihujejo. In še celo vidi se marsikaj.

Na prvi pogled je bilo snoči vse kot navadno. Par zaspanih in skisanih obrazov se je prikazalo tu in tam, ulice so bile zaspale. Že ob šestih in še rdeče izložbe so se potuhnile. Ljudje so zdehali na vsa usta, govorili pa se jim ni niti ljubilo. To je pa le pavšalna sodbja. Nekaj je že res, točno pa ni vse.

Lahko je bilo opaziti nervoznost ljudi, ki so begali kot bi iskali svoje glave, po trgovinah jih je bilo do zadnjega izredno mnogo, kupovali so vse po vrsti kot bi denar ukradli. Neznanska gneča je bila zlasti po slaščičarnah — ampak ljudje danes niso v splošnem nič slajši kot sicer, se celo kisli so, kot da so jedli včeraj ves dan samo trnovsko repo.

Predvsem, treba povedati naravnost, je skisan neži spol. Tisto o vzdihovanju gre, kajpada tudi na njegov račun. Od pratike tudi; če se ne boste sami zbrinili — vam bomo že še razložili.

Na promenadi je bilo snoči še celo bolj pustko kot navadno. Snoči je bilo pač vse narobe. Pred pošto so celo izostali običajni in obvezni sestanki. Tudi med srca je posegel parkelj.

Miklavžev sejem je napovedal konkurz. Kupcev je bilo od dne do dne manj. Prodajalci pa so pričeli pospravljati blago že ob mraku. Blago se je zvečer nekoliko pocenilo, prodalo se ga je precej. Največ se je prodalo snoči šib in korobačev. Danes bomo imeli najbrž mnogo poročil o pretepih. Če bo le mogoče, jih bomo zamolčali, z batninami nočemo imeti opravka. Kar je kdo snoči nalezl, naj potrpežljivo nosi, mi mu ne moremo več odvzeti.

Največ ljudi je bilo po ulicah s šibami pod pazduhami. Nekateri so se jih naložili kar po cel tucat, niso vsi ljudje enako odprtih src. Res, ganljive prizore smo videli. S svetimi obrazi so ljudje prenašali šibe in korobače. Kar ponašali so se nekam s tistimi batninami in to vsi brez izjeme. Imenitni gospodje, elegantne dame, skrbne matice, resni očete in dolgouhi paglavci — vsi so postali kar naenkrat sila dostojanstveni, kot da bi bili njihovi korobači emblemi vrag vedl kakšne imenitnosti. To omenjamo samo toliko, da vidite, kako je bilo snoči vse v vseh ozirih narobe, a je prišlo ljudem izredno prav.

Snoči se je marsikaj zgodilo. Le škoda, da bo ostalo za večne čase skrito. Vohali smo sicer vsepovsod na vse pretege, ljudje pa so bili za čuda previdni. Tu in ono se je pa vseeno videlo. Na pr. na Ljubljaničnem nabrežju v okrilju teme se je odigravala, skoraj bi rekli — pretresljiva drama. Razjasniti je sicer ne moremo popolnoma, kar je ne smemo, nekoliko pa se vendar lahko obregne. Posebnega pa ni nič. Torej: on in ona. Še precej mlada, vendar pa ne smkova. On je plesal okoli kostanja, ona pa je igrala — po njegovih pleših in kamor je padlo — s korobačem.

— Ali ti nisem rekla, da me počakaj in kaj si delaš tam? Na, žalost umazana! Stoj, ti pravim, drugače te tako užgem, da ne boš vedel kako se piše!

— Prosim te, Anica, bodi pametna, nič ti nisem storil! Auva! Kar hočeš, vse te bom ubogal! Joj! Nikar! Ne po trebuhu! — Le poskusi tuliti! Zdej me boš takoj spremil domov. Saj veš! Se bova že še zmenila. Spravi se!

Naprej pa res ne smemo. Sploh je bil greh, da smo povedali toliko — o batinah nočemo govoriti, kot rečeno, saj ne spadajo v naše rubrike, ki so polne vsega vzvišene-ga, plemenitega.

Ljudje se pa snoči niso le pretepali, temveč tudi blagovali, božali, mečali itd. Mora se priznati parklju, da je ljudi tudi raznežil, ne le razšopiril. Vseposvoda so bi-

le Miklavžev prireditve, na Taboru, v Kazini, na Prulah, v Šiški itd. in povsod je bilo mnogo ljudi, razneženih do solz in poljubov, vsi so se kar naenkrat potročili še bolj kot so navadno. Odpirali so na stečaj denarnice, srca in usta. Dinarčki so kar zaplesali od samega veselja, ljudje pa z njimi. Veselja ni bilo konca ne kraja, ko so že dinarčki obnemogli ter obležali neke v tujem brezdu. Juhu! Srca so bila lahka kot balončki, poskakovala so na tralala in hopsasa — kot bi jih gnalo vragu v naročje. Parkelj jih je vrtele.

Potem pa še senzacija v Tivoliju! Luna je vabila v sladke parke, ampak sijaj cirkusa je bil privlačnejši. Reči pa moramo, da navala ni bilo. »Občinstvo« se je nekam kislilo držalo pred vzhodom in buljilo samo topo predse. Ljudi je zeblo, pa jih ni mogel cirkus ogreti. Parkelj je že bolj gorek.

To tudi vedo tiste, ki ne potrebujejo pratike. Snoči jih je bilo izredno mnogo, ki so tavale same okoli. Seveda niso iskale Miklavža, temveč parklje; kako se je obneslo, vedo same najbolje. Kot rečeno — danes vzdihujejo. Morda zato, ker so oštipane preveč ali pa tudi premalo.

Pravijo, da so se snoči na neki prireditvi štipali tudi nedolžni angelci s parklji in da se ne ve, kdo je bil hušji. To so pa itak že znane stvari. Saj se tudi Miklavž včasih spozabi.

Tudi v hotel „Bellevue“ pride sv. Miklavž z darili

za cenj. prijatelje in goste hotela, in sicer

danes zvečer ob 20.

Darila se sprejemajo pri blagajni. Pred in po razdelitvi daril godba in PLES. 17097

Mucika, ki je vredna 100.000 dinarjev

Za koga so se Ljubljancanke in Ljubljanci snoči najbolj navduševali v cirkusu

Ljubljana, 6. decembra. Z nizom žarnic obrobjeni šotor cirkusa je res kolos, ki je v njem prostora za 10.000 gledalcev in za 3 maneže, a v Ljubljani sta napravljeni samo 2, da imajo obiskovalci lažji pregled. In še tako ni mogoče videti vsega, ker nastopa v vsaki maneži po več skupin akrobatov naenkrat. Samo platno šotora tehta 15.000 kg in stane skoraj 1 milijon Din. Sploh je vse podjetje ogromno, saj se prevaža z dvema posebnima vlakoma, ki je na njih naloženih 150 voz za osobe, garderobo, živali in rekvizite. Po cestah prevažajo cirkus s konji, avtomobili in traktorji, pa tudi slonov pomagajo, če je treba. Osobja ima cirkus poleti 400 in več, sedaj pa še vedno čez 300. Po večini sijajno dresiranih živali ima Kludsky seboj nad 600, med njimi tudi skupine svetovnega slovesa. Noben drugi cirkus sveta se ne ponaša s skupino 23 indijskih slonov, ki jih vodi pravi slon orjak, kakršnega v Ljubljani še nismo videli, zaključujejo pa dolgo vrsto teh izvrstno dresiranih gigantov 4 mali mladi sloni, ki jih je mogoče videti le še v živalskih vrtovih redkih velemetov. Mogočna čreda slonov je štela 24 rilev, a v Beogradu je ena najlepših živali poginila. Vrednost črede 3 milijone Din! Pomislite, koliko bi stal banket za to indijsko gospodo! Zakaj pa ne banket, saj so olikani in se neprestano pudrojo z žaganjem.

Tudi šest veličastnih levov je sinoči nastopilo in skupina 20 levov z dvema tigrom, posebej pa še mogočna skupina samih tigrov in skupina 20 belih medvedov, da so dame vzdihovale za krasnimi kožuhi. Za oči so severni medvedje prav otroško nerodne in naivne igrice, ki se znajo tudi drsati brez sanjk kakor najmanjši paglavci, ampak neprestano kažejo zobe in protestirajo s prav jeziniimi kretnjami. Zelo reinitentni so tudi levi, ki grče in renče, da gre skozi kosti, tigrji so pa prav salonski tigrji okretni in uglajeni kavalirji s prezir.

— Dobro, ti podatki so mi bili potrebni za točno diagnozo. Ali vas boli, če ležite na hrbtu? — Da, gospod doktor Sicer pa na hrbtu pošteno sploh ne morem ležati. — Torej morate čutiti enake bolečine, če poskusite ležati na trebuhu, mar ne? — Res je, gospod doktor, enake bolečine čutim. — Potem takem je vam mnogo lažje ležati na boku. — Da, gospod doktor, to je edina lega, ki je sploh še mogoča. — Dobro, to zaostuje. Zdej je treba določiti samo še metodo lečenja. Tu sta samo dve možnosti. Ali pustimo železo v telesu — v tem primeru utegnejo nastati notranje komplikacije — ali ga pa izderemo — v tem primeru je pa nevarnost da operacije ne preživite. Dragi gospod, tudi veda ima svoje meje: vaša usoda je v vaših rokah. Odločite se sami za prvo ali za drugo metodo lečenja!

— Tako, — je dejal ranjenec po kratkem razmišljanju, — kar pustite železo v telesu.

Težak primer

To anekdoto si pripovedujejo baje zdravniki med seboj, kadar nimajo klientov:

Neki M. H. se je peljal s parnikom, na katerem je nenadoma razneslo parni kotel. Po nesrečnem naključju je odtrgalo velik kos železa na stroju in ga vrglo s tako silo v stran, da je prodrl telo nesrečnega M. H. in običaj v njem in sicer tako, da mu je molela ena polovica iz hrbta, druga pa iz trebuha. Odpeljali so nesrečnega domov in poklicali zdravnika. Otupal mu je žilo in ga vprašal: kje čuti bolečine? — V trebuhu. — se je glasil obupan odgovor.

— Tako? Kako se je pa vse to pripetilo? — Ranjenec je podrobno opisal nesrečo.

— Se je v vaši rodbini kaj takšnega že pripetilo? — je nadaljeval zdravnik.

— Kolikor mi je znano ne. Moj oče in mati sta dočakala visoko starost in nikoli nista bila z ničemer prebojena. Moj brat je zdrav in nikoli ni imel predrtga trebuha. Isto velja za moje

Pravilna slovenščina

Je tisto težko vprašanje, ki ga pri nas še nikdo ni rešil, čeprav vsem dela največje preglavice. Sicer imamo univerzo s prav obilnim številom slavistov, vendar pa še vedno ne vemo, po kateri slovnici naj govorimo in pišemo. Dokler nimamo akademije, je pač le univerza forum, ki naj bi odločil, katera slovnica je veljavna. Ali pa Društvo za humanistične vede, ki se smatra za zameetek akademije. V tej zmedbi smo veseli vsakega navodila o pravilni pisavi, posebno pa lepe revije »Slovenski Tisk«, kjer dr. R. Kolarič ureja prav potrebno in bogato »Jezikovno rešeto«, v vsaki številki imamo še »Izrazoslovje«, ki prav naglo čisti in množi našo terminologijo. Torej tipografi mislijo na jezik, strokovnjaki so pa pozabili na svojo dolžnost. Sploh je »Slovenski Tisk«, ki je izšla že 1. številka 11. letnika, zanimiv za vsakega inteligenta, zlasti pa za kulturnega zgodovinarja, ker je direktor lješke knjižnice, naš vedno marljiv in pedantno kritični bibliograf dr. Janko Štebinger z Jožefom Sassenbergom pričel ciklus »Iz zgodovine tiskarstva v Sloveniji«. Tudi Ljubljancem bodo radi čitali o starem tiskarju, gotovo jih bo presenetila značilna obsodba tiskarja Jožeta Blasnika.

Vsakdo pa, kdor ima opraviti s tiskom, mora prečitati dr. Vladimir Knafličevo razpravo »Pravo tiskarja«, da se bo vedel ravnati in znal izogniti marsikateri nevarnosti. Ker je naše občinstvo sila slabo poučeno o črni umetnosti, ki jo res še smatra za čarovnijo, bo prav s pridom »balo« O različnih tehnikah tiska in njihovih posebnostih, ki jih popularno in obširno razlaga E. Jakhel. Ne samo slovenščina, tudi naša bibliografija se je morala zateči pod gostoljubno tipografsko streho, saj dr. Štebinger objavlja tudi svojo »Slovensko bibliografijo za l. 1930.« v »Slov. Tisku«. Še celo fotomaterij imajo v tem ambicioznem listu, ki pred njo mora zarzdeti marsikaka popularno znanstvena revija, svojo rubriko s krasno prilogo v izvrstnem bakrotisku Delniške tiskarne. Ker silajno urejevana in prav tako opremljena revija stane le 70 Din na leto, bi jo lahko imel prav vsakdo, ki se zanima za naš jezik in za naš tisk sploh.

Z majko je perilo prala

vsa vesela Janja mala.
Pevajoč domov se vrača:
»Pranje z ALBUSOM je igrača!«

Ni drago ALBUS-MILO, dasi se izdeluje iz najboljših prekomorskih strovin, ker je mnogo izdatnejše od mnogih takozvanih »cenenih belih domačih mil«. Dobri gospodinj je že davno znano, da se da z ALBUS-TERPENTINOVIM MILOM oprati kopica perila, in kar je v tem slučaju najbolj važno, uspeh je: čisto, lepo dišeče in ohranjeno perilo.

Zato pravi lepa Janja:
»Brez ALBUSA ni pranja!«

ALBUS-TERPENTINOV MILO

Nastop ljubljanskega APZ v Beogradu

Zakaj naš akademski pevski zbor ni dosegel v Beogradu večjega uspeha

Beograd, 3. decembra.

Te dni se je vršil v Beogradu prvi zlet jugoslovanskih akademskih pevskih društev, ki ga je organiziralo tukajšnje akademsko pevsko društvo »Obilic«. V okviru tega zleta, kakor tudi v proslavo 1. decembra je bil 2. decembra v gledališču prirejen koncert, na katerem so sodelovala akademška pevstva društev: »Obilic« iz Beograda ter »Obilic« iz Skoplja, A. P. Z. iz Ljubljane, »Mladost« ter »Balkan« iz Zagreba in »Svetlost« iz Subotice.

Zanimanje za koncert je bilo veliko, ker je bil neke vrste tekma, v kateri je šlo za prvenstvo tega ali onega pevskega društva. Koncertu so prisostvovali Nj. Vel. kralj Aleksander I., ministrski predsednik general G. Pera Zivković, minister vojske in mornarice general Hadžić in drugi odlični predstavniki beograjske javnosti. Sploh je bila publika, ki je napolnila gledališče do zadnjega kotička, res izbrana, polna zanimanja ter okusa za lepo glasbo. Tudi slovenske publike je bilo precej, saj se je nadejala, da se bo naš akademski zbor iz Ljubljane dobro postavil.

Koncert je bil sijajen, pevsko, umetniško na višku. Priznati je treba, da je zavzelo prvo mesto pevsko društvo »Mladost« iz Zagreba, katerega je dirigiral kompozit Jakob Gotovac, drugo mesto pa »Obilic« iz Beograda pod dirigentom Lovro Matačićem.

Nisem glasnih kritik, vendar moram ugotoviti, da ljubljanski A. P. Z. ni bil na višku. Ne bom omenjal zakaj in kako, ker to ni moje stvar, v to so poklicani drugi. Skušal bom odgovoriti samo na vprašanje, zakaj A. P. Z. ni dosegel takega uspeha, kakor smo se ga nadejali: mi, ki živimo tu?

Glavna pogrška tiči v izbiri pesmi! A. P. Z. je na koncertu zadel tri pesmi, in sicer Adamčičevo »Zdravico«, Kogojev »Rekvijem« ter Janka Ravnika »Solnce v zenitu«, torej same umetne pesmi! To bi ne bilo nič hudega, ako bi vse tri pesmi ne bile tako mrtve, žalostne (»Zdravica« je nekoliko živahnejša). Treba je pomisliti, da je srbska pesem v splošnem žalostna in monotona, dočim je uprav slovenska znana kot vesela ter živahna. kar tudi faktično je in mora biti, ako je ne pojo pijanci v zakotni krčmi, temveč kulturni pevci pod vodstvom spretnega dirigenta. Srbom je to dobro znano, zato je vesela slovenska družba, ki zna zapeti pravo slovensko pesem pravilno, povsodi dobrodošla. Doslej Beograščani še niso imeli prilike, da bi čuli pravo slovensko pesem. Zato je razumljivo, da so nestrno pričakovali nastopa A. P. Z. Toda kakor veliko je bilo pričakovanje, takšno je bilo razočaranje! Vario tio delectat velja tudi pri Srbih. Srbi imajo sami dovolj žalostnih, tubornih pesmi, zato bi jim bilo nedvomno zelo ustrezno, ako bi A. P. Z. nastopil s pesmimi povsem drugega značaja. In zakaj same umetne pesmi? Ali nimamo Slovenci več nego dovolj »narodnih« pesmi, ki so prekrasne, vesele ter ožne, toda tudi kot ožne lepe ter privlačne? S katero pesmijo je pred dvema letoma Glasbena Matica na svoji turneji po Čehoslovski. Poljski in Avstriji žela »ak triumf? Mar ne uprav pesmijo »Gor čez izaro« No, pa saj ta ni »dina, nešteto jih je, ki so lepe ter lahke, ki ne delajo skoraj nobenih težkoč ne dirigentu ne pevcem.

Morda je naša narodna pesem premalo moderna, zastarela? Nikakor ne! Zakaj je zagrebška »Mladost« pod vodstvom dirigenta Jakoba Gotovca na taistem koncertu zapela slovensko narodno »Škrjanček poje, žvrgoli...« in zakaj je s to pesmijo izžvala vihar aplavza? Ako je hrvaški pevski zbor imel na programu slovensko narodno pesem, zakaj je ni imel naš A. P. Z. niti ene same narodne, temveč kar tri umetne, ki zdaleka ne dosežajo lepe, pristne narodne pesmi?

V tem je problem neuspeha, ki ga je bil — na žalost — deležen A. P. Z. Seveda so bila kriva tudi druga dejstva, tako na primer dejstvo, da tvorijo zbor skoraj sami novinci, prav tako je slabo vplivala izprememba dirigenta, ki nikakor ne more v nekaj mesecih spoznati sposobnosti posredcev.

Toda v prvi vrsti je krivda v izbiri pesmi. Ako bi bile pesmi narodne, pristne naše, vesele in živahne, bi bil uspeh gotov. Izgovor, da publika ni bila inteligentna, da ni znala ceniti pesmi, nikakor ne drži. Publika je bila zrela, o tem ni dvoma, kajti ako bi ne bila zrela, bi ne znala ceniti umetnin, ki sta jih podala beograjski »Obilic« in zagrebška »Mladost«. Tudi to je izven vsakega dvoma, da bi taista publika prav tako toplo, oduševljeno sprejela pristne naše narodne pesmi, še več, trdim, da bi bili naši pevci topleje, z večjim navdušenjem pozdravljeni, nego so bili n. pr. Zagrebčani za pesem »Škrjanček poje, žvrgoli...«, ker bi publika vedela, da nastopajo Slovenci res s svojo lepo, edinstveno pesmijo.

Torej ni čuda, ako je publika ostala skoraj hladna, ko so naši pevci odpeli posamezne pesmi. Polom je bil precejšen, tega ne bo nihče tajil. Sicer to ni tako huda nesreča, to je zadeva časti, to je bila huda, toda dobra šola za bodočnost. Največ krivde nosi tisti, ki je pesmi določil. Postranskega pomena je, ali je izbral te izključno umetne pesmi iz nekakšnega časti-hlepija, češ, s tem bomo pokazali, kako smo moderni, ali jih je izbral nekako mamlomarno, površno, misleč pri tem, saj je za Beograd vse dobro.

Ponesrečena izbira pesmi za ta pomembni koncert, neuspeh na koncertu in te vrstice naj bodo le memento za bodočo! Wider Boris.

Pri slabi prebavi, slabokrvnosti, sluhšanju, bledici, bolelosti žlez, izpuščanju na koži tvorih, pravega zdravila je »Franz Josefova« grenčica izborna toll. važno delovanje črevesa. Odlični možje zdravilstva so se prepričali, da celo najnežnejši otroci dobro preneso »Franz Josefovo« vodo. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

PRED SODISCEM.

Sodnik: Toženec je vam torej dejal, da ste tepec. Je to res?

— Da, gospod sodnik.

VSEENO MU JE.

— Kateremu ženskemu krilu dajete prednost, dolgemu ali kratkemu?

— Meni je vseeno, naj bo kratko ali dolgo, plačati moram enako.

Manufaktura

Rebord
Ljubljana, Aleksandrova cesta 8.

Nimate denarja ??
Brez skrbi — mi Vam kreditiramo na
6 mesečne obroke.
Bogata izbira zimskih blaga.
Zahtevajte potnika!
Posetite nas v trgovini!

Dnevne vesti

— Proti obdavljenju pogodbenih postarjev je zavzelo ministrstvo za gradbe v polnem obsegu stališče poštne organizacije ter poslalo dobro utemeljeno vlogo na finančno ministrstvo s predlogom, naj se ukine za pogodbeno postarje plačevanje pridobnine in naj se zopet uvede pobiranje službenega davka od mesečnih prejemkov. Pri tej priliki se je ugotovilo, da plačujejo nekateri pogodbeni postarji zato toliko davka (1500 do 2000 Din), ker niso napovedali svojih dohodkov in izdatkov ali pa so premalo upoštevali odbitke. Kdor je napravil pravilno prijavo, ne plača letno več kakor 600 do 1000 Din.

— Izplačevanje mesečnih prejemkov. Če pade na prvi dan meseca nedelja ali pa praznik, izplačujejo pošte vsem državnim uradom in nameščencem v dravski banovini mesečne prejemke že zadnji dan prejšnjega meseca, samo poštini službenec ne smejo prejemkov izplačevati. Poštini službenec v dravski banovini upajo da se bodo odslej tudi njim izplačali mesečni prejemki ravno tiste dni, kakor vsem drugim državnim nameščencem.

— Razpisana zdravniška služba. Oblastna uprava bolniškega fonda pri direkciji državnih železnic v Ljubljani razpisuje službo honorarnega prometnega zdravnika s sedežem v Velenju. Prošnje je treba vložiti do 15. t. m.

— Nategaj za otvoritev nove lekarne. Kr. banska uprava dravske banovine razpisuje nategaj za otvoritev javne lekarne v Gornji Lendavi. Prošnje pri vložje prošnje do 15. januarja 1931 pri banski upravi.

— OUZD v novembru. OUZD v Ljubljani objavlja statistične podatke za november, iz katerih posnemamo, da je bilo članov 97.991 od teh 66.234 moških in 31.757 žensk. Bolnikov je bilo 2278, od teh moških 1364, žensk pa 914. Odstotek bolnikov je znašal pri moških 2,06, pri ženskah 2,88, povprečno 2,32. Povprečna dnevna zavarovana mezda je znašala pri moških 29,72, pri ženskah 20,28, skupaj 26,66. Celokupna dnevna zavarovana mezda je znašala pri moških 1,968.791,20, pri ženskah 643.921,60, skupaj 2.612.712,80 Din.

— Turneja dr. Alješina po Jugoslaviji. Slavni šahist dr. Alješin se pripravila na turnejo po Jugoslaviji. Dozaj so določena gostovanja v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Mariboru, Somboru, Novem Sadu, Virovitici, Osijeku, Karlovcu in Splitu. Prijavljenih je 10 klubov za 11, eventualno 12 partij. Beograd in Ljubljana bosta najbrž odigrala po dve simultanki proti svetovnemu pravku, šahovski savez je naprosil finančno ministrstvo, naj teh prireditelj ne obdavi, ker bi bil deficit v primeru plačevanja takšnih davčnih pristojbin prevelik. V zvezi s tem je tajnik g. Magdič odpotoval v Beograd.

— Smrtna kosa med ameriški Slovenci. V Clevelandu je 6. novembra umrla 56 letna Marija Prijatelj, rojena Šile. Pokopna je bila doma iz vasi Globelj, fara Sodražica. V Ameriki je bila 35 let. — V Sv. Lovrenču blizu Clevelanda je umrl 58 letni Gašpar Česnik. — V Jolietu je 2. novembra preminul občinski stražnik Josip Ivec. Pokopni, ki je bil 30 let v mestni službi, je bil doma iz Črnomlja. Zapustil je ženo in sina. — 10. novembra je v Jolietu umrl Josip Zulič, star 52 let. V Ameriki je bival 42 let. Zapustil je 3 sinove in dve hčeri. Bolehal je že 8 let. — V istem kraju je umrl 54 letni Jurij Kuzma in sicer 10. novembra. Zapustil je ženo in 3 sinove. — Jurju Cimermanu v kraju Butte, država Montana, je umrla žena in mu zapustila 8 otrok.

— Prvovrsten družabni dogodek za Kranj po čitni ples medicincev Aleksandrove univerze pod pokroviteljstvom rektorja g. dr. Alfreda Šerka in častnega damskega komiteja pod predsedstvom g. Žnidaršičeve, soproge sreskega glavarja. Po dobri uspelem plesu medicincev v Celju ni dvoma, da bo tudi tokrat obisk rekorden in da postanejo medicinski plesi redensvosti naših zdravnikov in družabne elite. Ples se bo vršil dne 17. januarja 1931. v vseh prostorih Narodnega doma. Vabila bodo pravočasno razposlana.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo oblačno in malo padavin. Tudi večer je bilo po vseh krajih naše države oblačno s padavinami. Snelo je v Ljubljani in v Zagrebu, po večini drugih krajev je pa deževalo. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 10, v Skoplju 8, v Zagrebu 6, v Beogradu 5, v Sarajevu 4, v Ljubljani 3, v Mariboru 1,8. Davi je kazal barometer v Ljubljani 766,4 mm, temperatura je znašala 0,8.

— Grozna rodbinska tragedija. V Suhi Katolini v Bjelovaru se je te dni odigrala grozna rodbinska tragedija. Posestnik Filip Semiga je bil znan kot zelo nasilen in prepirljiv mož. Z rodbino se je neprestano prepiral. Ko je bila te dni rodbina pri večerji, je oče nenadoma pijan planil v sobo ter začel vse zmerjati. Potem je zgrabil sina za vrat in ga začel daviti. Lovro se je nasilnega očeta s težavo otresel. Rodbina je prosiła pijanega očeta, naj miruje, saj mu nihče ne bo nič žalega. Toda vse je bilo zaman. Semiga je znova naskočil sina, ki je pa v silobranu pograbil nož in sunil očeta trikrat v prsa. Semiga je bil takoj mrtev, sin je pa moral v bolnico.

— Opozorjamo ceni. Čitalce na današnje priloge prodajalcev srečk drž. razredne loterije Markovič & Komp. iz Beograda, ki si je tekmo 30letnega kulantnega dela pridobila popularnost in jo zato vsakemu priporočamo.

— Zažgal vas zaradi ljubosumnosti. Pred sodiščem v Čakovcu je bil včeraj obsojen zaradi požiga Anton Mutar iz Štrigove v Prekmurju na 4 leta težke ječe. Mož je zažgal svojo ljubico v obsegu drugega in to ga je tako razkačilo, da je šel od hiše do hiše in zažgal vso vas. Od vasi je ostal samo kup razvalin.

— Blago za damske plašče, suknje, obleke itd., kupite najceneje pri tvrdki NOVAK, Kongresni trg 15 (nasproti nunske cerkve).

— Darujte Podpornemu društvu slepih. Ljubljana, Pod Trnovo 2. 78-T

Gleichenberški

Konstantinov Emin
vrec vrec
Sijajen učinek pri katarjih
V zalogi: A. Sarabon, Ljubljana

Iz Ljubljane

—lj Zahvala. Vsem društvom in prijateljem, ki so me počastili ob priliki 40 letnice mojega dirigentstva, izrekam svojo iskreno zahvalo. Brez koncesij kakor do sedaj hočem še nadalje delati v geslu: In arte vita! — Kapelnik dr. Josip Cerin.

—lj Stebre za napeljava tramvajskega elektrovođa so pričeli včeraj postavljati na Gosposvetski cesti. Prvi steber so postavili pred evangelijsko cerkvijo v prisotnosti številnih radovedencev, ki so ugibali, čemu postavljajo visoke kandelabre.

—lj Tlakovanje in kanaliziranje Dunajske ceste. Na Dunajski cesti se te dni živahno dela. Ob priključku Dalmatinove ulice cesto tlakujejo po novem cestnem navlaku, ob Kmetijski posojilnici proti Tavčarjevi ulici pa izpeljujejo cestno kanalizacijo, ki je bila prej na tem kraju pomanjkljiva. Pri kopanju so našli na zidovje stare ljubljanske bolnice, ki so jo podirli pred dobrim stoletjem. Odkrili so dobro ohranjene kletne oboke. — Ob levi strani ceste, pri hiši št. 17 pa polagajo telefonski kabel.

—lj V Strelški ulici se dela, da je veselj. Včeraj so končali plinsko napeljava. Strelška ulica doslej ni bila preskrbljena s plinom od Kumanovske ulice do ceste za gradom. Do Kumanovske ulice so napeljali plin letos spomladi. Ob Mišičevi ulici je cestišče že znižano — približno za 30 cm — in posuto z gruščem. Cez ceste tlakujejo prehode vseh vozov, kjer jih še ni bilo, ob cesti koplejo jarke in delajo hodnike itd. Zda bo menda vendar vsem ustrezno, da bodo vzdihnil: Zadnji čas...

—lj Napeljava elektrovođa na Celovški cesti. Pretekli teden so odmerili na Celovški cesti točke za postavitev železnih stebrov, na katere pritrde elektrovođa za tramvaj, ter jih označili s koliki. Včeraj pa so začeli kopati luknje za stebre. Stebri bodo v zemlji 2,20 m. Luknje koplejo na zanimiv način — brez krampov in lopat. Z dolgim zaostrenim drogom razkopljejo zemljo, ki jo nato grabijo in izmetavajo s ponovno, nasajeno na dolgem drog. Delavcu ni treba stati v jami, zato mu tudi ni treba kopati mnogo širše jame kot je debelina stebra.

—lj Razširjenje vodovodnega omrežja. V Levstikovi ulici na bivšem svetu Kranjske stavbne družbe koplejo delavci jarek, da polože vodovodne cevi.

—lj Pa se bo le privadil. Prvi letošnji sneg se je včeraj še nekam sramoval in je kaj hitro izginil, snoči se je pa zopet ojuval in čez noč ga je zapadlo toliko, da je bilo mesto jutraj v beli odeji. Čez dan je temperatura poskočila tako, da je začel sneg hitro kopneti in proti večeru ga v mestu že ne bo več. Vse kaže, da se bo sneg kmalu privadil in ga bo zapadlo toliko, da bo obležal.

—lj Današnji živilski trg je založil Miklavž nekoliko s snegom in z blatom. Prodajalk pa ni bilo mnogo v primeri z drugimi sobotnimi dnevi. Jabolki je bilo tudi precej manj kot navadno in tudi niso šla posebno v denar, ker Miklavž je pravzaprav že minul. Zelenjave pa je bilo še precej, vendar so cene nekoliko poskočile, kot se pravi »Snež dol, cene gor. Lepo endevijo so nudile branjeve po 1,50 Din glavo, bilo pa je tudi dovolj cenejših, a slabše. V nezmanjšani meri je bil trg založen s kislim zeljem in repo, zastopani so bili tudi trnovski produkti, po znatno znižanih cenah. Cena zelja je 2,50 Din kg, repa pa 2 Din. Med drugimi živili je bilo največ krompirja po 1 Din kg, repe 2-3 kom. po 1 Din, zeljnatih glav kom. po 1,50 Din itd. Na kokišnem trgu je bilo zopet mnogo perutnine, hrvaških puranov kom. po 100 Din in domačih putk po 25-35 Din kom. Jajca so se vendar pocenila. Uradno določene cene so za sveža 1,25-1,50 Din za osušene pa 1-1,25 Din kom.

—lj Društvo Soča opozarja svoje člane in prijatelje, da se vrši danes v soboto 6. t. m. v primerno okrašenem salonu pri Levu predavanju dr. Pavla Pestotnika o moralni koristi sokolovanja v službi naroda. Pred tem bo proslava narodnega Uedinjenja s slavnostnim govorom dr. Puca. Na sporedu so tudi deklamacije, recitacije, petje ubranih narodnih pesmi okteta Ljubljanskega Zvona pod vodstvom g. Matulija. Sočani in prijatelji, vabljeni ste, da se polnoštevilno udeležite te proslave in lepega sokolskega predavanja. — Začetek ob pol 9. uri zvečer, vstop vsem prost 641-n

Danes ob 4., 7. in 9. zvečer!

V nedeljo in na praznik ob 3., 5., 7. in 9. zvečer!

Solisti (Jarmila Novotna kot Olympia), orkester, zbor berlinske drž. opere v operah „Hoffmannove pripovedke“ in „Tannhäuser“ v grandioznem, velesenzacionalnem nemškem govorečem filmu

Barcarola

Ljubezen, sport, senzacionalen požar opernega gledališča, panika med publiko itd.

Krasen in pester dopolnilni spored: 1. Najnovejši zvočni Paramountov tednik; 2. Predigra k Tauberjevi opereti »Zemlja solncea; 3. Predigra k Ufini opereti »3 + 1 = 2«; 4. Zvočna humoreska.

PREMIERA!

„Požar v operi“

v glavni vlogi

Gustav Fröhlch

Elitni kino Matica

Telefon 2124.

pega sokolskega predavanja. — Začetek ob pol 9. uri zvečer, vstop vsem prost 641-n

—lj Prireditelj Jadranske Straže v slovenskih narodnih nošah se bo vršila v soboto, dne 24. januarja 1931 v veliki dvorani uniojski v Ljubljani, in sicer še v večjem številu kot prejšnja leta. Na to opozarjamo vse cenjene posetnike, da si lahko pravočasno preskrbe narodne noše. Vsa društva pa prosimo, naj se izvolijo ozirati na omenjeno in opustiti vsako prireditel v večjem obsegu na označeni dan.

—lj Nova filmske senzacije! Zvočni film tudi v kinu »Ljubljanski Dvor«. Z današnjim dnem je tudi kino »Dvor« odprl vrata zvočnemu filmu in predvaja danes premiero lepega filma »Princesa in njen šofer«. V glavni vlogi briljira naša nepozabna in splošno priljubljena Vilma Banky. Film se odlikuje po krasnih prizorih, lepem petju, čarobnih arijah in muziki. — Zvočno je reprodukcija glasu prav dobra, kolikor je to pač mogoče v dvorani, ki glede akustike ni prvovrstna. Predstave se vrše točno ob delavnikih ob 4., 7. in 9. zvečer, v nedeljo in na praznik ob 3., 5., 7. in 9. zvečer.

—lj Veleugledna tvrdka Bogomir Motoh, pražarna kave v Ljubljani, Krekov trg 5, je podarila društvu »Kolo jugoslovenskih sestric«, »Klubu Primorku«, »Solski kuhinji Kraljice Marije« vsakemu po 5 kg pražene kave za revne matere kot Miklavžev dar, za kar se imenovana društva najtopleje zahvaljujejo.

Velika božična

razstava

kot običajno v vseh prostorih modne in sportne trgovine za dame in gospode

P. MAGDIČ — LJUBLJANA.

—lj Z naših cest. Celovška cesta od Šiške proti št. Vidu je popravljena do Poljan pred št. Vidom. Cesto bi uspešneje popravljali, ko bi ne primanjkovalo gramozu oziroma volnikov. Danes bi bila cesta lahko popravljena najmanj kilometer dalje, kakor je.

—lj »Siame«, film o »deželi belega slona« še jutri in na praznik, vsakokrat ob 11. uri dopoldne. ZKD predvaja film »Siame« še danes popoldne ob pol treh, nato pa nepreklicno zadnjikrat jutri in v ponedeljek ob 11. uri dopoldne, vsakokrat v kinu »Dvor«.

—lj Krajevni odbor Rdečega križa v Ljubljani se tem potom najpripravlja za hvaljuje vsem, ki so kakorkoli sodelovali pri njegovih obeh prireditvah dne 27. novembra in 1. decembra v opernem gledališču ter s svojo dejansko, materijalno ali moralno podporo pripomogli do tako lepega uspeha. Vsakemu in vsem skupaj: Srčna hvala!

—lj Članstvo krajevnega odbora Rdečega križa v Ljubljani. Nekateri člani so v tem letu dvakrat plačali članarino. Drugo uplato smo zaračunali za leto 1931. Nasprotno pa mnogo članov za to leto še ni plačalo članarine. Te člane vlijudno prosimo, da pošljejo članarino — 30 Din — po dopolnjeni položnici št. 11104 čimprej, ker naš članovi zaposlenosti ne bi mogli vsih članov obiskati. Stanje članstva pa mora biti do konca leta ugotovljeno. — Reveni trkajo na vrata Rdečega križa. Pomagajte nam pri delu usmiljenj! Tudi z malo članarino 30 Din boste obrisali marsikatero solzo in hvalčini Vam bodo tisti, ki trpe mraz in glad.

—lj Umrli so v Ljubljani ob 29. novembra do 6. decembra s. Armela Lucija Cepin, usmiljenka, 72 let, Vidovdanska c. 9, Ivan Mandelj, šofer 28 let, Celovška c. 16, Marija Kodran, zasebnica, 96 let, Reber 17, Ludmila Kantor, godbenica, 34 let, Knaflićeva ul. 17, Alojzij Kojč občinski ubogi, 18 let, Vidovdanska c. 9, v bolnici: Jožefa Stokelj, branjevka, 65 let, Rimska c. 3, Alojzij Epjuch, dninar, 33 let, Trboča 16, Alojzij Zvan, sin kajžarja, 4 leta, Mrzla planina 13, Antonija Potšek, kuharica, 61 let, Zagorje ob Savi, Peter Sterk, posestnik, 72 let, Log 25, Hermina Schiffer zasebnica, 70, Mestni trg 19, Karol Orehek, delavec, 30 let, Gradec 29, Marija

Ehrensberger, zobozdravniška asistentka, 26 let, Magdalena Dražil, tobačna delavka v p. 63 let, Grajska plan 1, Drobnač Maks, sedlarski mojster, 43 let, Ponikva ob j. 2, Franc Smrekar, 35 let, Cerovica pri Litvi, Ana Adamič, hči hišarja, 25 let, Ponikva 28, Josip Brajer, bivši pleskar, 62 let, Reber 1, Marija Mlinar, žena kajžarja, 50 let, Dobračovo selo 47, Anton Magister sin uradnika, 2 meseca, Vižmarje 96, Alojzij Dolnikar, tesar, 30 let, Vrpolje pri Komendi, Anton Rupar, užitkar, 67 let, Župejno 5, Anton Zupančič, pečarski pom., 53 let, Vel. čolnarska ul. 10, Franc Bedene, sin rudarja, 5 mesecev, Raštanj 72.

Najlejša izbira BOŽIČNIH in NOVOLETNIH DARIL

kakor aluminijaste posodice za otroke, kompletne kuhinjske garniture v raznih kvalitetah, jedilna orodja itd. — nudi tvrdka z železino

STANKO FLORJANČIČ

LJUBLJANA Sv. Petra cesta 35
Oglejte si izložbe!

—lj Podporno društvo za gluho mlado in Ljubljani bo imelo svoj ustanovni občni zbor v sredo, dne 10. decembra ob 20. uri na moškem učiteljski v Ljubljani s sledečim dnevnim redom: a) čitanje pravil, b) določitev članarine, c) volitev upravnega odbora. Vabljeni so vsi prijatelji te humanitarne ustanove. — Pripravljeni odbor.

—lj Nedeljske popoldanske plesne vaje Jenkove šole redno vsako nedeljo ob pol 4. do 7. zvečer v Kazini — Zvezda. Začetniki — novinci točno ob 3. študentinje znižano članarino. 639-n

—lj Nov začetniški plesni tečaj Jenkove šole za vse letošnje plesne tudi valček, se prične v ponedeljek 8. t. m. ob pol 8. zvečer v Kazini, kjer se sprejemajo tudi vse prijave. 640-n

—lj Miklavžev večer SK Ilirije. Miklavževi večeri S. K. Ilirije že od nekdaj slove kot njene najboljše družabne prireditve. Tudi letošnji nastop nebeskega svetnika z vsem spremstvom obeta prvovrsten dogodek. Njegov prihod je prijavljen za drevi ob 20. in sicer v dvorani Kazine. Ilirija počasti častiljivega starca kar z dvema godbama, in ta namen pa vabi vse svoje številne prijatelje in znance ter sportnike, da se udeležijo slavnostnega sprejema, nagovora nebeskega svetnika in razdelitve daril. Sv. Nikola je namreč prinesel s seboj zvrhan koš daril, za pridne razne dobrote, za poredne — korobač. Po razdelitvi daril se Miklavž zopet poslovi od Ilirijancov, nato se pa vrši ples. Zabava bo tudi letos animirana, sodujejo dve godbi, preskrbljena je izvrstna kapljica, pa tudi prigrizek bo dober.

Kje? Na Kongresnem trgu poleg

lekarne Bahovec
dobite okvirje za slike od enostavnih do najmodernejših. Cene zmerne.

Matko Počanič

knjigovoznica — galant. delavnica.

—lj Predavanje Slavističnega kluba, ki bi se imelo vršiti v nedeljo, dne 7. t. m., je zaradi nenadnih ovir odgodeno. Čas in kraj predavanja bomo objavili kasneje.

—lj Opozorjamo na sestanek Francoskega instituta v sredo 10. decembra v društvenih prostorih v Narodnem domu. G. Joško Prezelj bo imel predavanje o Strassbourgu, nakar bo lep film pokazal znamenito mesto. Začetek ob devetih zvečer.

—lj Premijera drame M. Gorkgega »Na dnu« bo drevi ob 20. v dvorani Delavske zbornice. Igrajo igralci Delavskega odra »Svobode« pod režijo režiserja Petreta. Drama je izvrstno naštudirana kar priča zelo laskava kritika v »Varaždinskih Novinah«, ki ocenjuje nastop Delavskega odra »Svobode« v varaždinskem mestnem gledališču.

—lj Razstavne zbirke Narodnega muzeja bodo za splošno brezplačno nedeljski poset otvorene le jutri dopodne. O zopetni otvoritvi spomladi se izda pravočasno posebno obvestilo. — Seveda pa ostanejo zbirke za obiske šol in društev kakor tudi za posamezne plačujoče posetnike, dostopne ob delavnikih tudi vso zimo.

—lj Se je čas, da izbere Miklavž nalivno pero z garancijo za vse življenje. Med par sto komadi najde za vsako roko primerno pero. A. Prelog, Ljubljana, Marijin trg. 342-n

—lj Sentjakovski gledališki oder v soboto in nedeljo. V soboto, 6. decembra in v nedeljo, 7. decembra se ponavljajo izvrstna veseliga »Vozel«, ki je bila od dosedanjih posetnikov tako dobro sprejeta. Pristni kmečki humor preveva vso igro. Kdor ljubi smeh in dobro zabavo, naj poseti predstavi. — Ker je bila zadnja predstava popolnoma razprodana prosimo cenjene posetnike, da si že v predprodaji preskrbijo svoje secede. Vstopnice se dobijo v trgovini gosp. Miloša Karničnika na Starem trgu. Posetite predstavi.

—lj »Varaždinske Novine« prinašajo laskavo oceno drame Gorkgega »Na dnu«, katero je igral Delavski oder »Svobode«. V Varaždinu igralci, samo delavci in delavke, so kreirali vloge tako dobro naštudirano in s takim doživljem, kakor da nastopajo poklicni igralci. Vsa čast igralcem in režiserju Petretu. V nedeljo, 7. decembra ob 8. uri zvečer je pa premijera drame »Na dnu« v dvorani Delavske zbornice. Vstopnice v razprodaji v Delavski zbornici I. nadstropje po 12, 10, 8, 6 in 4 Din.

—lj Redni letni občni zbor Narodne galerije v Ljubljani se bo vršil v soboto, 20. t. m. ob sedemnajstih v društveni pisarni. — Društvene ude prosimo za nakazilo članarine. Narodna galerija.

Ob svoji dvajsetletnici

je tvrdka

J. MAČEK, Ljubljana

Aleksandrova cesta 12, izdatno znižala cene zimskih suknj, trenchcoat in vseh vrst oblekam za gospode, dečke in otroke. Za sportnike najnovejši windbreakerji, bluze, plašči, pelerine. Krasna izbira v jopičih in haljah za dom. Oglej v trgovini brez obvezen!

Iz Celja

—c Prilodnja sokolska plesna vaja bo izjemoma drevi in se vsi obiskovalci vabijo k točni in sigurni udeležbi, ker je plesni venček določen že na 1. januarja

—c »Celjska Strelska družina« ima drevi ob 20. na kegljski v kleti hotela Celjski dnevni ples. Dobiti lokalno lokalno Flobert-puško. Člani družine, kakor tudi njihovi prijatelji, so vlijudno vabljeni.

—c »Ležurno lekarniško službo« v Celju ima od danes do vključno peti 12. decembra lekarna »Pri orlu« na Glavnem trgu.

—c »Smučarski klub v Celju« je imel pred dnevi svoj ustanovni občni zbor, na katerem je bil izvoljen za predsednika učitelj g. Kodela. Tečaj tekmovalcev za razne discipline se bo vodil popolnoma ločeno od pouka začetnikov in mladine.

—c »Preselitev zdravnik« dr. Kolška. Sekundarni celjske javne bolnice g. dr. Davorin Kolšek se je preselil v Velenje in prevzel ordinacijo v pokojnem okrožnem in rudniškem zdravniku g. dr. Branku Zupanu.

Tat — pesnik

Pred pariškim sodiščem se je moral zagovarjati te dni znani tat gentleman Andre Rollin, ki ima na vesti 60 tatvin. Obtožnica jih je pa navajala samo 11, ker mu druge niso bile dokazane. Rollin je sin bogatih staršev, življuje v Nancy, en njegov brat je industrijec, drugi pa trgovec. Že kot vojak je bil obsojen zaradi tatvine. Ko je bil aretiran, so ga preiskali psihiatri, kajti zagovor si je bil pripravil v verzih in zagovorniki so morali napeti vse sile, da so ga pripravili tako daleč, da ni mučil njih in sodnikov z dolgovozno pesmijo.

V maju 1927 je prišel Rollin v Pariz. Ker ni dobil dela, je vplnil v blaginjo nekega nočnega lokala in si za služil štiri mesece pogojne ječe. Izposojal si je denar pri hišnemu gospodarju in sobarici, obenem je pa kradel. Sam je priznal, da je ukradel raznih dragocenosti »samo« za 30.000 frankov. Najraje je brskal po tujih stanovanjih, vozil se je v avtomobilu in kradel je vedno v rokavicah. Žrtve je izbiral med imenitno gospodo. V nekem stanovanju ga je presenetila služkinja, ki so mu zagrozili z revolverji. Sodnikom je zatrjeval, da še daleč ni tako pokvarjen, kakor trdi obtožnica. V dokaz je navajal svojo obširno obrambo v stihih, češ da človek, ki kuje pesmi, ne more biti po naravi slab.

Nesrečna številka 13

ali zgodbica o novinarju, ki ni bil novinar

Ljubljana, 6. novembra.

Lastnika in urednika »Naših žuljev« so morile brige. Volitve so se bližale in sploh — ljudje naročnin ne plačujejo. Nekaj je treba ukreniti. Le kaj? Gospod urednik je pozvonil in priskakljala je gospodična. Sedla je na mizo in napeljala pogovor takoj na modo kožuvinastih plaštev. Z roko je gospod urednik zamahnil, kar je pomenilo: O tem drugi. Da bi gospoda šeta spravila v boljše voljo, si je gospodična Maria našla cigareto in tudi z nožicami je začela bingljati. No, gospod urednik je tokrat samo sikhil: »Mizerija!« Mizerija je ponovila gospodična Maria in pripomnila še to-le: »Manjkajo nam stiki z našimi sodrugi in tovariši, treba bo... Po plav-rodečem obrazu gospoda urednika se je razlilo zadovoljstvo. — Tako je — Maria, ti vražji deklič — le koga bi poslal? — Pavla Pavloviča, je odločila Maria. Gospod urednik se je za trenutek zagledal v poročni prstan, potem je pa ukazal: — Gospodična, pošljite po gospoda Pavla Pavloviča. Nujno!

Tisti dan si je gospod Pavel Pavlovič pravkar krpal čevlje, ko je prišla gospodična Maria in povedala, kako in kaj. Se ji ni mogel poljubiti vseh prstkov, ko je nekdo potkal. Vstopil je sam gospod urednik. Gospodična Maria je zajecjala, da gre, zato... Zopet je gospod urednik zamahnil z roko in tokrat je to pomenilo: Ze dobro, o tem pozneje. Izginite. Tudi gospod Pavel Pavlovič je nekaj časa in časti in da naj gospod opravi. — »Ze dobro in prav. Vidite to-le hišo, to nasproti, da sami naši pristaši stanujejo tam. Te ljudi boste obiskali. Ste razumeli? Kako kaj žive in s čim si služijo krub? Kakšno je njihovo mnenje o delodajalcih in sploh. Pamenet dečko ste — in solana glava, kaj bi vam razlagal. Beseda pač da besedo, kajne. — Še nekaj, da ne pozabim: Vsakemu posebej povejte, da bo list objavil razgovore, ker javnost mora vedeti... In potem priporočajte naš list. Kakšna prilika! Božanska prilika, vam rečem! Vsa bo hotel čitati to, kar je povedal. Ste razumeli? Razgovore lepo zabeležite. Kratko in jedrnat. Ste razumeli? Z eno besedo se lahko povedo romani...«

Še je prikal Pavel Pavlovič, ko je gospod urednik že zaloputnil vrata za seboj, potem je poiskal papir in svinčnik, obul napol zakrpane čevlje, vzela palico v roko, zaklenil svojo podstrešno sobo in ni dolgo trajalo, pa je že stal pred hišo št. 13 v ljudskem predmestju.

Se predno je vstopil v vežo, je slišal naslednji pogovor dveh dam: — Ti boš mene, ti... Taka bo mene, taka... Dami sta se spraševali, odkod da sta in kaj da sta. Izmišljali sta si najrazličnejša imena, tako da je samskega gospoda Pavloviča spreletavalo nekaj kakor začudenje in zadrega, zato je zaropotal s palico. Dami sta za trenutek utihnili. Namesto da bi se bil gospod Pavel Pavlovič odkril z vlnudim: »Klanjam se, je zamomljajal: »No, no... hm!

Ena dama je zakrčila nanj: »Zakaj no, no, hm, bi rada vedela, revščina dedja?« Druga dama je med tem že dvignila roko, a ker so njene oči srečale ponižno in proseečo oko gospoda Pavla Pavloviča, se je samo namrdnila. Streslo je gospoda Pavla Pavloviča. Še je videl dvignjeno roko, zato je negotovo potkal na prva vrata. Dami sta se medtem že dalje pogovarjali. »Boš ti grdnun razbijal po vratih...!« Cak, jaz ti pokažem... Nekdo je s silno naglico odprl vrata, s silno naglico se je gospod Pavel Pavlovič še pravočasno umaknil, ker sicer bi ga bilo skelelo lice.

Gospa, ki je prišla odpirat, se je glasno zasmejala. Njen sinček ima namreč to slabo navado, da vedno trka na vrata, zato pač da bi jo ujezil. Mu mora hudobijo izbiti... beseda itak nič ne zaleže.

Gospod Pavel Pavlovič je prikal, nato je pa vprašal, če je gospod soprog doma. — Kaj bi pa radi?

Detektiv ni, kot agent bo, je ugotovila gospa.

— Kako se kaj imajo... To se pravi: S čim se preživlja in kaj je gospod soprog uslužben... Kako...

— Ja, kaj pa vas to briga, bi rada vedela. Ste hoteli vprašati, če tudi krademo, kaj? Tam-le so vrata. Pa kar takoj. Ti vde-

re takole človeče k poštenim ljudem in začne na vsem lepem: Kako se kaj imajo in s čim se preživljajo... Stari, pridi no sem in oglej si ga. Takle sestradan agent se bo z nas norca delel! Ta bi bila lepa! Vpila je gospa in gospod soprog tudi. Nočno službo ima, miru pa ni, ves dan sam krič in vič.

Ves preplašen je pribežal Pavel Pavlovič v prvo nadstropje. — Alma Sivka — je bilo zabeleženo na umazanem lističu, ki je bil prilepljen na vratih. Tudi tu ni prišel do besede. Alma Sivka je vikala: »Kaj — Kaj ne veste, da je beračenje policijsko prepovedano? Nimate še sivih las. Delajte, tudi jaz moram delati in vsi delamo, če bomo jesti. Sploh pa, kje ste se olike nčili? Še potrkati se vam ne ljubi... — Zaloputnila je vrata za njim.

Stopil je v kuhinjo tretje stranke. Globoko se je priklonil in povedal je, da ga pošilja urednik »Naših žuljev«. S čim se gospod preživlja in... kako?

Toda gospod Klobučar je zamahnil z roko. »Naši žulji... ha, ha, poznam ta list in urednika tudi, kakšne šole pa ima, kaj mislite? Take, kakor jaz. Skupaj sva delala pri »Strajbarju«. Odkod ima vilo in avto, kaj?« Gospod Klobučar je napravil z desni krog, katerega imenujejo nekateri »cikel« in ki nekaj pomeni.

Pavel Pavlovič se je nasmešnil in mislil si je, da je gospod Klobučar zabaven človek, ki pač rad eno ali drugo reče kar tako za kratek čas. Htel mu je pojasnjevati, da je list »Naši žulji« edini, ki zastopa težnje malega človeka... Ko je videl, kako se je gospod Klobučar namrdnil, si je popravi ovrtnik in se zagledal v strop. — O, gospod Klobučar, saj vem, da ste tudi vi naš zvest pristaja... V list bo prišlo, kar se bova menila... Da, da, tiskano bo v prihodnji številki »Naših žuljev«, dobesedno bodo objavljeni razgovori, ker javnost mora vedeti... Jezus... se je izvil iz grla gospoda Pavla Pavloviča. Gospod Klobučar ga je namreč tresel sem in tja, sem in tja.

Da si boš zapomnila ti... šleva... Kaj bo prišlo v list, kaj? Kaj bo tiskano v prihodnji številki »Naših žuljev«, kaj? To ti rečem, če bom moral k sodnji radi tebe, Bog se te usmili!

— Ampak, gospod Klobučar...

— Marš! ničesar nisem rekel...

Ubogemu Pavlu Pavloviču je udarila vsa kri v obraz. Na zid se je naslonil, da bi prišel malo k sebi.

Iz nekega stanovanja se je vsula kopica otrok. Za trenutek so osuplo gledali možička, ki si je z rokami brisal čelo.

— Pijan je...

— Pijan, uuuu, pijan!

Neki deček se je zakadil vanj. Vščipnil ga je. Široko odprti oči je gledal Pavel Pavlovič otročad, ki ga je obkolila. Na ves glas so se smejali, osle so mu kazali in jezike tudi.

— Nor je, uuu, nor!

Tedaj se je zavedel Pavel Pavlovič svojega človeškega dostojanstva. Dvignil je glavo in spodnjo ustnico je skušal nabrekčiti, da bi jim povedal, kako jih zančuje.

— Mirkovca, uuu, mirkovca!

Jo, kako so se smejali. Gospe so prišle na vrata. Kaj je zopet to in kdo je ta Mirovek? Mojebo ga lasal. Mojebo? Zverina, kaj pa ti je napravil nedolžni otrok!

Prišla sta dva možka. Zgrabila sta ga.

— Dovolite, gospoda, prihajam od... Ti otroci... Ah, kako vpitje...! Poslušajte samo majhno pojasnilo za list... Kako živite, s čim se preživljate?

— Pa vi, s čim se preživljate, vi gospod baron? — se je zakrohotal prvi možka.

— Uuuu, gospod baron, gospod baron, so vpili otroci.

Ze so ga postavili na cesto. Pavel Pavlovič je tekel, tekel in ves zasopel se je sedel na stol — v svoji podstrešnici seveda. Se mu je sanjalo? Res, krasni ljudje, krasni! Domislil se je, da mora napisati članek. Tako ali tako, napisati ga mora. S tresočo roko je poiskal polo papirja. Ni vedel, kdaj in kako. Njegova roka je uari-sala drevo — golo drevo, ali pa je bila morda hiša, velika, umazana in mračna hiša iz ljudskega predmestja? Nasmešnil se

je, potem pa je postavil na vrh enega golega drevesa lepo veliko številko 13, zraven nje še drugo, tretjo, četrto, deseto, dvajseto številko 13. Same številke 13. Ene so bile manjše, druge večje, nekatere je napisal lepo dostojno, druge je spakledral. — To naj bi bil naslov in uvod. Potem je gospod Pavel Pavlovič povedal, da je številka 13 naj-nesrečnejša izmed vseh števil, zato ni čuda, da stanujejo v hiši štev. 13 sami nesrečniki, ki sovražijo časopise vobte in urednike še posebej. — Še dolgo je sedel gospod Pavel Pavlovič pri mizi in pisal, pisal — o jeseni in vsem listju ter o človeški sebičnosti. »Dokler se naših duš ne bo dotaknila čista roka Resnice-Dobrote, vse dotlej ostanemo vsi skupaj le nesrečne številke 13.«

Si morete predstavljati, kako so se napeli gospodu uredniku žile na vratu, ko je njegovo oko zapazilo na beli polji papirja golo drevo in na drevesu število 13? Vi že, ampak gospodična Maria je hotela videti napete žile na vratu gospoda urednika, zato je priskakljala in pobrala iz nekega kota zmečkan polo papirja, potem je stopila k oknu in gledala za gospodom Pavlom Pavlovičem. Vzdihnila. — tedaj je gospod urednik vzrezal s pestjo po mizi in takrat je planila gospodična Maria v smeh. »O, jej, o jej, tale Pavel Pavlovič! Silno resno je nadaljevala: »Pač ni za tak posel, saj sem vam že večkrat rekla. Nima o pravem času primernih besedi na jeziku, sploh je preboječ, to se pravi preskromen...« Nekaj je zamrmral gospod urednik, gospodična Maria pa se je namrdnila, sedla je k pisalnemu stroju. Gospod urednik je pa govoril, govoril — in stroj je pisal, pisal.

V petek je izšla slavnostna številka »Naših žuljev«. Pod naslovom: »Biseri iz ljudskega predmestja« so bili objavljeni razgovori. Kako dostojno so govorili gospodje in dame — sama slovanska prijaznost! Ni lahko življenje, zaslužki so pičli, a živi se. Skromni so in zadovoljni. Na list »Naši žulji« je naročena vsaka družina. So drugi in tovariši! Hiša štev. 13 naj vam bo za zgled: Z združenimi močmi do zmage!

O jej, kako se je smejal gospod Klobučar, veste tisti, ki je tresel gospoda Pavla Pavloviča sem in tja, tja in sem.

— Strah ga je bilo strica, pa še kako strah!

Med možem in ženo se je razvil daljši razgovor: Ga je bilo strah ali pa ga ni bilo? Ker se nista strinjala, sta se koncem vseh koncev do krvavega pretepla, kar pa ni važno, mnogo važnejše je to, da so pridobili »Naši žulji« z onimi izmišljenimi razgovori kar 13 naročnikov, ki so obljubili plačati naročnino. O, in to je v današnjih časih mnogo, kajne! Magdalena.

Koncert UPZ v Trbovljah in Brežicah

Gotovo je učiteljski pevski zbor med najbolj agilnimi našimi pevskimi zbori. Sodobno slovensko in jugoslovensko glasbo širi prav vestno. Letos spomladi je v daljši turneji ponesel naše pesmi v CSR. To je bila zmogovita turneja po bratski državi in naši učiteljski-pevci so dokazali visoko stopnjo naše zborovske literature, obenem pa poglobili kulturne stike med obema bratskima narodoma.

Med glavnimi počitnicami je pa priredil UPZ izvrstno uspel vokalni koncert v Novem mestu, ki je napravil tako na Novomeščane, kakor tudi na učiteljske-delegacije, zbrane na pokrajinskem zborovanju UJU, globok vtis.

Jutri nastopi UPZ v Trbovljah in sicer priredi dopolne matinejo za trboveljske soljarje, popoldne po prihodu vlaka iz Ljubljane, pa koncert. V Trbovljah je UPZ že nastopil pred leti in vzbudil splošno zanimanje. Zbor, v katerem je 80 učiteljev in učiteljic iz dravske banovine, pa nastopi v Brežicah prvič in sicer po istem razporedu kakor v Trbovljah: dopolne matineja, popoldne koncert. Ker je nastop učiteljskega zbora za Brežičane in Posavce vobče dogodek, je pričakovati, da bo občinstvo v velikem številu posetilo koncert.

Učiteljski pevski zbor priredi spomladi turnejo po Rumuniji. Protektorat nad vsemi koncerti v Rumuniji je prevzela naša kraljica Marija. S tem protektoratom je dobil zbor odlično priznanje z najvišjega

mesta in je blagohotna naklonjenost naše kraljice samo potrdila dejstvo, na je učiteljski pevski zbor med vodilnimi pevskimi zbori naše države.

Tako v Trbovljah kakor tudi v Brežicah nastopi zbor s skladbami, ki jih je imel deloma na sporedu češkoslovaške turneje, nekatere pesmi so pa že iz sporeda, ki ga pripravlja zbor za pomladansko turnejo po glavnih rumunskih mestih. Oba koncerta bo dirigiral šef UPZ g. prof. Srečko Kumar s konzervatorija v Zagrebu, ženski zbor pa nastopijo pod taktirko g. Milana Pertota, učitelja iz Litije in dirigentovega namestnika, ker bo dirigent Kumar spremljal ženske zbore na klavirju. Zbor bo spremljal v Trbovlje in Brežice skladatelj g. profesor Emil Adamič, čigar najnovejše skladbe imajo naši učiteljski-pevci na sporedu.

Dobra kvalifikacija.

Restavratore natakariju, ki bi bil rad sprejet v službo: — Sprejem vas samo, če ste zgovorni.

— Bodite brez skrbí, gospod šef, službo sem izgubil zaradi predolgega jezika.

Baš to je bil glavni povod, da je pisal njen oče pred dvema letoma se iz njene rajne matere v zadavi Zelde iz Bakersfielda in jo prosil, poiskati otroku bolj zdravo atmosfero, če je le mogoče.

Joe Marsh je bil v prejšnjih letih kuhar v jedilnem vagonu Zelde se je nekoliko spominjala onih časov, ko je živela z njim in s svojo materjo v dražjočem vagonu U. P. Railroad. To so bila brezskrbna, srečna, bujna leta. Leta, ko je pestovala Zeldo ženska do-brodušnega obraza in mehkih lic. In laskanja, ki ga je otrok posihmal težko pogrešal, je bilo v onih srečnih časih še preveč Zelde je pogosto mislila na to megleno postavo do-brodušnega obraza in mehkih lic, pa tudi na njeno bridko usodo Nekega dne, ko je bila mala deklica že več tednov pri rodbini nekega postatenačelnika na samotnem kraju nekje na železnici sredi čarobnosti pragozda ji je mati umrla. Sirota se niti zavedala ni dobro, kaj to

Neguj tudi Tvoje lepe zobe

da bodo pristojali Tvojim rudečim ustnicam in nežnim licam. Upotrebljavaj dnevno edino

Sargov

KALODONT

Lepši zobje

Točen odgovor.

— Papa, zakaj se pravi materinski jezik in ne očetovski?

— Zato, ker se materinski bolj rabi.

VELEPIČ RUDOLF,
SISKA, SV. JERNEJA ULICA ŠT. 25
Nudi premog, suha bukova drva
Telefon 2708

NOGAVICE ŽIGOM

KIUC

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše

C. G. Norris.

Vroča kri

Roman.

I.

Gosta megla se je valila po ulici Sacramento. Bilo je neke nedelje popoldne okrog petih. Otežno in dolgočasno je ležala krajina v motni dnevni svetlobi. Zeldi Marsh je pogledala skozi okno jedilnice. Eno ali dve uri je poskušala pripraviti domače naloge za prihodnji dan, toda mrzila je šolo in mrzila je delo. Stara je bila sedemnajst let, hodila je v Lowell High Scholl in spadala je med manj nadarjene učenke, kajti bila je raztresena, navadno sanjava in vedno je zane-marjala domače naloge. Nedavno je bila objubilala stricu in šolskemu ravnatelju gospodu Hortenu, da se bo polobljala in baš tiste nedelje popoldne se je resno potrudila, toda brez najmanjšega uspeha. Upirala se je vsemu, kar je le držalo po učenju. Ni mogla zbrati svojih misli, ker niti vedela ni, kako se da to napraviti.

Zdaj je pozdravila mrak kot pre-tvezo, da je lahko vrgla slabo preve-denega Virgila v kot, pokleknila na stol pri oknu in se zagledala v Gold-freyjev vrt v bujnem zelenju. Gold-freyjevi so stanovali v impozantni beli hiši, obdani z velikim travnikom, na katerem so stali kamniti jeleni in dru-

ge živali. Njihovo posestvo je daleč prekašalo ono Burgessovih, toda hiša strica Calebsa nikakor ni bila med najslabšimi. Zeldi je bila zelo všeč, ko je prispela pred dvema letoma s teto Mary in jo je prvič zagledala. Hiša je bila dvonadstropna — rjavu poslopje z mansardno streho, kakršna so bila moderna v San Franciscu v začetku devetdesetih let — spredaj je imela dva stebra, ki sta nosila okraske nad glavnim vhodom. K hiši je spadal precej velik in zelo lep vrt.

Vrt je bil Zeldi največje veselje. Razdeljen je bil v tri dele, v vrt za hišo, v stranski vrt in pa čisto na koncu prostor, ki se je imenoval »kamniti dvor« in je segal do ceste. Na stranskem vrtu je bila lepa, dobro negovana livada z asfaltirano stezo naokrog, z vodnjakom, ki je bil ves poraščen z mahom, s cvetličnjakom in z ogromno vrbo, na kateri je Zeldi zelo rada čepela med vejami in čitala knjigo, navadno tako, ki ji jo je bila teta Mary prepovedala. Stranski vrt je bil ozek in je ločil posestvo Burgessovih od posestva Goldfreyjevih.

Tik pod oknom je bil ribnik, v katerem so gospodarile Zeldine krasta-če, ki jih je imela zelo rada. Eno svojih okornih prijateljic je lahko videla, kako nepremično leži na vodi tako, da je molela iz vode samo njena gladka, črna glava. Dekle je razmišljalo, kako imenitno mora biti ustvarjena krasta-ča, da se za nobeno vreme ne zame-ri. Na njo so pa vplivali porazno oblaki, dež, megla in celo prah, ki ga je dvi-

gal veter. Samo solčnih žarkov, zlatega, toplega solnca je bila vesela.

Cemerno je zrla na dolgočasni svet zunaj in vzdihovala. Nedelji ni mogla trpeti. Vedno je bila služinčad prosta, če ne vsi, pa vsaj nekateri. Stric Caleb je bil pa ob nedeljah od jutra do večera doma in vsako nedeljo popoldne je prišel dr. Boylston in igral z njim šah, dokler niso bile vse sobe polne dima njihovih cigar. Teta Mary je pa ob nedeljah po obedu vedno malo zadremala, kar je pomenilo, da mora vladati popoln mir.

Zeldi je znova vzdihnila in sedla na stol, na katerem je klečala Zeldi je bila lepa. Njena mikavnost ni bila toliko v potezah njenega obraza, kolikor v njenem koloritu in v živahnosti njenega izraza. Imela je goste, pepe-lasto plave lase, ki so se vili na sencih v dražestne kodre, zadaj na tihniku so bili pa nabrani v šop, kakor je zahtevala moda. V ostrem kontrastu napram njeni bujni plavi grivi so bile njene črne obrvi in trepalnice in pa nežen, rdečkast odtенок njenih lic. Njen obraz je vedno izražal, kar je čutila. Razpoloženja in nastrojenja, tudi podzavedna, komaj zaznana, so se vrstila pri nji zelo naglo. Toda navzlic izredni živahnosti in razposajenosti je znala biti Zeldi nedostopna, če je hotela. Svoj obraz in oči je imela v popolni oblasti in zabeležiti je mogla vsako, tudi najmanjše dožemanje. Svoje mikavnosti in lepote se je v polni meri zavedala in skoraj že od svojega desetega leta je poznala vpliv svoje le-

pomeni. Kako in kdaj je izgubila mater, ji niso nikoli pravili.

Zelda je ostala potem nad leto dni pri onem postajenačelniku, njegovi ženi in njegovi mali hčerki. To leto se ji je bilo vtisnilo v spomin ne zaradi ljudi, s katerimi je prebivala v samotni, temveč zaradi malega, belega, koca-stega jagnjeta, ki se ga je bilo prišlo ime Nimrod. Zakaj so ljubko živalico tako klicali, ni vedela. In ko se je nekega dne nepričakovano pojavil njen oče, da jo vzame s seboj, ji je bilo slovo tako težko, da še zdaj ni mogla pozabiti.

Potem so prišle izkušnje v raznih penzionatih San Francisca. Nekaj časa je bil Joe Marsh kuhar na ladji »Sacramento« in če je le mogel, je šel s svojo hčerko na suho, da sta se izprehajala po parkih.

In nekega dne je zaupal njen oče svojo usodo nekemu potujočemu cirku-su in jo je vzel s seboj. Imel je koncesijo za sendviče in dunajske klobase in zopet je bila njegova kuhinja na kolesih. Srečni, lepi, nepozabni dnevi! Sotiri in vrvi in staje s svojim tipičnim vonjem, hrzanje konj in mukanje živine, renčanje in tulenje divjih zver-i, ki so jih vozili v kletkah v areno, množica, ki se je zbirala vsak večer, njen oče, ki je na ves glas hvallil in ponujal svoje blago — kako lepo, kako napeto je bilo vse to!

Ali ste že naročili na „ŽIVLJENJE IN SVET“?

Mayerlinška tragedija na gledališkem odru

V Parizu so vprizorili Anetovo delo »Mayerling«, ki pa ni doseglo
zaželjenega uspeha

Pred sto leti je bila kavarna »Ambassadeurs« na Elizejskih poljih pri Parizu najelegančajša med 25 podjetij, ki so se naselila na tem prostoru. Najemnik je plačeval na leto nekaj nad 400 frankov najemnine. Leta 1841 je bila kavarna preurejena v nekakšen novogotški paviljon, v katerem so prirejali ples, pa tudi manjše koncerte. Tako je živela kavarna in restavracija do konca preteklega stoletja. Letos je pa začela kariero v novem oblačilu. Naravno, da je moralo biti podjetje zopet preurejeno tako, da bi se ne poškodovalo nobeno drevo in da bi bilo skrbno skrito v zelenju. Milijoni, ki jih je investiral podjetnik, se niso smeli kazati v kričavi zunanosti. Stara eleganca Elizejskih polj ne sme biti prizadeta, čeprav se zbira v gledališčih in dvorah imenitna gospoda, navadno celo največji denarni magnati. Lastnik je zanimiv v toliko, da je Prazan in da govori še zdaj češki. V Prazi se je pisal Kamil Wien, zdaj se pa piše C. N. Wyn. Iz Prage je odšel siromasen, zdaj je pa bogat gledališki podjetnik. Treba je pa omeniti, da je zaslužil največ s spretnim eksploativiranjem Frimlove opere v Evropi.

C. N. Wyn je začel letošnjo sezono z delom francoskega romanopisca Clauda Aneta »Mayerling«. O tem delu smo že pisali. Šlo je za spomine na dobre stare čase, kajti iz vseh član- kov, s katerimi se je delala propagan- da za tragedijo habsburškega prestol- naslednika, je bilo razvidno, da naj bo to apologija temne postavbe nadvojvo- de Rudolfa. Zaključki vseh razmotri- vanj so bili osredotočeni na trditve, da bi se bila Avstrija pod Rudolfom kot cesarjem združila s Francijo in ji dala suvereno oblast nad zapadom, sama bi pa razvila svojo moč nad vsem vzhod- nom tja do Carigrada, ki bi bil pod nje- nim protektoratom. Na dan so spravili tudi korespondenco s Clemenceaujem, kajti prostozidarski in liberalistični Ru- dolf je slavne francoskega državni- ka res občudoval. Se nikoli ni bila ta- ko spretno inscenirana reklama za g- d- ališko igrjo, kakor jo je insceniral ž- njalni gledališki ravatelj Wyn. Pozab- il je samo na eno, da je namreč fran- coski javnosti absolutno vseeno, kako je bilo pred 40 leti v Avstriji, če se je Rudolf ustrelil sam ali če je bil ubit, in kakšne namene je imel. Francozi se presneto malo brigajo za umazane afe- re v habsburški rodbini in če jim že pride tako čtivo v roke, ga prebavijo tako, kakor da gre za navadne juna- ke pustolovskih romanov. Najmanj jih pa zanima vprašanje, ali je imel Rudolf drugačne politične načrte kakor Franc Jožef in če bi bil mogel preprečiti raz- pad monarhije. Kdor se je kdaj pečal s politikom, dobro ve, da bi ne bil mogel noben Habsburžan zadržati usode, v katero je veroval sam Franc Jožef vsaj po tem, ko se je ločila Norveška od Švedske.

Verzijo o mayerlinški tragediji je več. Kolikor je avtorjev knjig, toliko je tudi verzij. Francoski avtor Mayerlinga Claude Anet se drži nekakšne oficijel- ne verzije, izvirajoče od cesarice Eli- zabete, ki je dobila od Rudolfa dolgo pismo, pisano neposredno pred samo- morom. Pismo, ki ga je čitala franco- ska cesarica Evgenija, se je začelo za besedami: »Draga mati, nimam več pravice živeti! ubil sem te!«. Iz tega pisma sledi, da je odgovorila Marija Vetsar Rudolfu na njegovo vest o po- poldanskem razgovoru in konfliktu s cesarjem: »Moram ti nekaj povedati — noseča sem.« To je seveda še povečalo Rudolfov obup in tako sta sklenila umreti. Ustrelil jo je v srce, jo slegel, zavil v rjuho, pokril z rožami, napisal pismo materi in se ustrelil. Popoldan- ski pogovor z očetom je bil usoden. Cesar je prisilil Rudolfa k častni besedi, da bo prekinil razmerje z Marijo Vetsar in da se bosta videla zvečer zadnjič.

Mayerlinška tragedija se v bistvu prav nič ne razlikuje od drugih tragič-

ni romanov zaljublencev, ki se ne morejo ali ne smejo poročiti. Če je resnična trditve grofa Hoyosa, da je bil nadvojvoda svoje ljubice že sit in da je prebil noč pred tragedijo z neko znano dunajsko prostitutko, če je res, da je prisilil Rudolf krepko zaušnico papeževemu nunciju, ki je čakal popol- dne pri cesarju s papežovo listino, v kateri je papež sporočal očetu, da ga je Rudolf prosil dovoljenja za ločitev, obenem pa, da je njegovo prošnjo eni- gerčno zavrnil, če je res, da sta bila Ru- dolf in Marija po nečloveških mukah umorjena in končno če imajo prav oni, ki trdijo, da je Marija Vetsar ustrelila Rudolfa, potem pa sebe, imamo pač opraviti s pretresljivo ljubavno trage- dijo, ki se pa ne razlikuje posebno od mnogih drugih. Take in podobne vesti se pojavljajo tudi tam, kjer gre za ro- man hišnikove hčerke v predmetju.

Razumljivo je torej, da »Mayerling« ni imel uspeha — kakor ga ni imelo italijansko delo Arciduca »C. A. Bor- ghese« pred šestimi leti —, da se je občinstvo dolgočasilo in da ostane de- lo še nekaj časa na odru samo po za- slugi sijajne režije in izborni zasede- nih glavnih vlog. Rudolfa je igral naj- talentiranejši mlajši pariški igralec Boyer, Marijo Vetsar filmska igralka Lagrangova, Franca Jožefa slavni Pe- rier. Glede zasluzke se je pa moral Wyn obrisati pod nosom. Igra bo ka- pitalno pasivna. Požuriti se bo moral s kakšno opereto, da si napolni blagajno.

Izgubljeni sin

V četrtek je prispel iz Amerike v Hamburg pruski princ Louis Ferdin- and, 23letni drugorojeni sin mladega Viljema. Nemški listi pišejo, da je na- kopal svojim staršem mnogo sitnosti in skrbi. V Ameriko se je bil napotil za filmsko igralko Lily Damita, ki je nastopala pred leti v Berlinu. Ko je dobila ugodno ponudbo za Argentino, je odpotovala tja in princ jo je ubral za njo. V Ameriki se je zaročil z njo, toda zaroka se je kmalu razdrla. Starši so mu nehali pošiljati denar in plače- vati njegove dolge.

Princ se je preživljal, kakor je ve- del in znal. Hotel je postati farmar, la- zil je za hčerko bogatega argentinske- ga plantažnika, končno je pa običal v Fordovih tovarnah v Buenos Airesu. Tja je prispela za njim letos spomlad- njegova mati princesa Cecilija, da bi ga pregovorila, naj se vrne. To se ji pa ni posrečilo. Zadovoljiti se je morala s tem, da je poravnala njegove dolgo- ve in da ji je obljubil, da se v tujini ne bo poročil. Razočarana mati se je vrnila sama. Končno je nastopil stari Viljem sam in njemu se je posrečilo pregovoriti vnuka, da se je pobotal s starši. Posledica je bila, da se je izgub- leni sin vrnil pod okrilje skrbnih ro- diteljev.

Ekshumacija

čez 400 let

Potomci znane italijanske rodbine Borgijev so naprosili francosko vlad- o, da bi jim dovolila odpreti grob žene Cesare Borgie, de se končno pojasni- zagonetka gobelina, katerega je poslal Cesare Borgia svoji ženi iz Španije in ki je baje zakrivil njeno smrt. Vojvo- dinja Charlotta d'Albret, poznejša že- na Cesare Borgie, je bila dvorna dama francoske kraljice in Cesare Borgia se je seznanil z njo, ko je prinesel Ludvi- ku XII. papežovo bulo, s katero je bil njegov zakon razdrt. Cesare Borgia je prispel z veliko slavo in pompom, na dvor je prišel v zlatem oblačilu in nje- gov — je imel zlate odkve. Komaj si je nekoliko ogledal kraljevski grad, se je zaročil in oženil z lepo Charlott- o d'Albret. Dva dni po poroki se je na- potil z 8000 mož brolečo vojsko na Špansko in ustil doma mlado ženo. Na Španskem se je zaljubil v drugo lepoticco in rad ji se bil odkrižal žene.

— Moje je ugodnejše! — je trium- firal Klement. — Nekaj nad sedem tisoč, a stanovanje imenitno. Mlado dekle mi je razkazalo vse kotičke. Prepričan sem, da ti bo ugajalo in da se boš počutila v njem ko riba v vodi. — Saj je že skrajni čas, da dobiva stanovanje. Le pomisli, že pol leta be- gava po Parizu iz okraja v okraj, pa še zdaj nimava stanovanja. — Smejala sta se in šalila, polna nad- v srečno bližnjo bodočnost. — Samo da bi si tvoj oče zopet ne izmislil kakšnega vraga, ki bi prekri- žal najine račune, — je menil fant ves v skrbeh. — Ne boj se. Upam, da bova za velikonoč... — Kako to, za veliko noč? Zakaj ne že za božič? — se je jezil ženin. — Čakanja sem že sit. O božiču ali pa ni- koli! — je vzklilnil ves iz sebe. — Samo da bi dobila stanovanje! — je vzdihnilo dekle. — Eno teh dveh bo gotovo že prazno, — jo je tolažil Klement.

Lepega vremena je bilo konec, v mesto se je naselila zima. Zaročenca se nista več sastajala vsak dan. Pri vhodih v podzemno železnico in v par- kišk rizična človek v najboljšem prime-

Ločitev bi se mu ne bila tako kmalu posrečila, toda Charlotta je nenadoma umrla. Ker mu je bila njena smrt zelo dobrodošla, se je začelo šušljati, da jo je umoril.

Nekateri zgodovinarji so trdili, da je bila Charlotta zastrupljena in da je rabil Cesare Borgia strup, ki ga ni nih- če poznal. S strupom je bil baje prepo- jen slavn gobelin, ki ga je poslal Ce- sare iz Španije svoji ženi, kot zaveso k postelji. Čudno je bilo na tem krasnem gobelinu, da v vzorcih bela barva ni bila iz vezenin, kakor na drugih gobe- linih, temveč da je bila naslikana. Go- vorilo se je, da je bila ta barva arzen in da je povzročila Charlottino smrt. Francosko prosvetno ministrstvo je proti odpiranju groba. Na francosko vladu so pa pritiskali tudi od drugod tako, da bo najbrž ekshumacija dovo- ljena.

Bolezni zdravega srca

Profesor dr. Wenckebach je preda- val te dni na povabilo dunajskega aka- demskega društva za medicinsko psiho- logijo o srčnih boleznih zdravih ljudi. Bolnikov, ki čutijo znake srčne bolezni, čeprav je njihovo srce zdravo, je povsod mnogo. Navadno gre za srčno nervozo, katere znaki so podobni onim pri ljudeh s pravo srčno napako. Zato je dolžnost zdravnika posebno skrbno preiskati bol- nika, ki pride k njemu z bolnim srcem. Večina takih bolnikov ima povsem zdra- vo srce.

V svoji dolgoletni praksi je imel pro- fesor Wenckebach mnogo bolnikov, ki jim je delalo srce hude preglavice, če- prav je bilo zdravo. Take srčne bolezni so duševnega izvora. Ne da se tajiti, da sta človeška psiha in srce v tesni zvezi. Ljubezni, sovraštvo, strah, jeza, skrb itd., vse to čutimo v srcu, ki ni samo telesni organ, temveč tudi sedež člove- ških čustev. Zdravnikova naloga je, bo- riti se proti duševnim motnjam in pre- pričati človeka z dozdnevno bolnim srcem, da ima v resnici zdravo srce. Če se to posreči, je bolnik kmalu zdrav.

Katedrala zlata

Za Ameriko ima Francija največjo zalogo zlata na svetu. Te kovine, ki ne zarjavi in ki je moli ne požro, ima Fran- cija za 50.000 milijonov frankov. To je vsota, ki si jo človek skoraj ne more misliti. Treba bi bilo mnogo tovornih vagonov, da bi odpeljali zlato opeko, iz katere je narejena zlata podzemna kate- drala v kletih francoske banke, čeprav je tam komaj polovica francoskega zla- tega zaklada. Druga polovica zlata je spravljena na raznih krajih. Francoska banka ima v podzemlju mogočno trdnja- vo, segajočo 28 m globoko. Tri leta je vrtala množica delavcev skale noč in dan, da je napravila to ogromno podzemlje. Ves ta čas so brneli vrtnali stroji in škri- palca dvigala, odvažajoča kamenje. Iz skal so izdobil 10.000 m³ obsegajočo dvora- no. Betonski strop podpira 750 orjaških betonskih stebrov. Betonske stene so nad 5 m debele z asfaltnimi vložki po sredi, da ne more prodreti voda do zlata. Ne- štete električne žarnice razsvetlje bleste- čo kovino, kadarkoli je treba. O vsaki opeki zlata se ve, kdaj je bila položena v podzemno zakladnico in koliko tehta. Katedrala zlata je zgrajena tako trdno, da ji ne more do živga nobena, še tako debela granata. Seveda je poskrbljeno, da tudi vlomilci ne morejo do zlata. Prva ovira so 65 cm debela jeklena vrata, ki se odpirajo samo s pomočjo komplicirane avtomatične naprave. Rabi se več klju- čev in če bi se izgubil le eden, bi morali strokovnjaki delati dva meseca noč in dan, da bi vrata odprli. Po hodniku se pride kmalu do betonskega cilindra, ki zapira pot. Samo nekaj ljudi iz najzgjih bančnih krogov pozna tajno tega meha- nizma, s katerim se da cilindar zasukati tako, da se pokažejo v njem jeklena vr- ata, ki so zopet močna ovira in ki jih zna- jo odpreti samo nekateri uslužbenci ban- ke. Tudi proti revoluciji je zavarovana katedrala zlata s tem, da je v nji prosto- ra za 2000 uradnikov. V velikih ledeni- cah imajo vedno večje zaloge jastvin, tako da bi lahko vzdržali stražarji zakla- do v podzemlju več mesecev, ta čas bi se pa revolucijarna vihra polegla in zlato bi bilo rešeno. Podzemna trdnjava, v kateri ima Francija svoje zlato, je pra- vo čudo moderne tehnike.

Zvočni film v kinu »Ljubljanski Dvor«

Predstave danes ob 4., 7. in 9. uri zvečer

V nedeljo in na praznik ob: 3., 5., 7. in 9 zvečer!

Vilma Banky

v filmu globoke ljubezni in
nepozabne lepote

Krasna godba!
Petje! Izvrsten ton!

KINO »Dvor«
Telefon 2730

Princesa in njen šofer

Žilavost slovanskih narodov

Predsednik centralnega statistične- ga urada v Rimu prof. Gini pripravlja za ameriške znanstvene revije obšir- no razpravo o bodočnosti človeštva. Italijanski listi priobčujejo nekatere odstavke iz tega zanimivega dela. Iz točne statistike gibanja prebivalstva na zemlji sklepa prof. Gini, da imajo med evropskimi narodi samo Slovani bodočnost. Slovanski narodi kažejo ve- liko žilavost in v njih je nakopičene toliko ekspanzivne sile, da bodo baš oni v bodočnosti ena najmočnejših opor bele rase.

V Južni Ameriki kažejo veliko ži- lavost zlasti mešanci Špancev z dru- gimi narodi. Tudi njim pripade v raz- voju človeštva važna vloga. Zelo ži- lavi in odporni so tudi vzhodnoazijski narodi, posebno Japonci. Ze zdaj vidi- mo znake borbe med belo in žolto raso za vodilno vlogo na zemlji. Težko je reči, kdo bo zmagal. Če bo bela rasa tako nazadovala, kakor nazaduje za- dnja leta, prevzame po mnenju italia- nskega učenjaka vodilno vlogo na zem- lji žolta rasa.

Drago moralno ogorčenje

Umetniška družina slavne ruske plesalka Ane Pavlove je gostovala le- tos poleti v vzhodni Indiji. Na parniku je Pavlova nekega večera opazila, ka- ko poljublja poljski plesalec Slawinski neko plesalko. Pavlova je dotično ple- salko ozmerjala in ji prepovedala na- stopati. Plesalka se je čutila razžaljeno in je Pavlovo tožila. Ker je prišlo do incidenta na angleškem parniku, se je obravnavala zadeva pred londonskim sodiščem. Poleg tega je prizadela ple- salka Angležinjo.

Za konflikt med plesalkama je vla- dalo v angleški javnosti veliko zani- manje. Najbolj so se Angleži seveda zanimali za Pavlovo. Pred sodiščem je govorila ruski in tolmач je njene od- govore prevajal. Izjavila je, da je ra- vnala v interesu dobrega glasu umetni- ske družine. Ljudje radi vidijo v ple- salkah pokvarjene ženske in zato mo- rajo tem bolj paziti na svoj ugled. Uža- ljena plesalka je pa izjavila, da se ni zgodilo na parniku nič hudega. Ple- salec jo je samo enkrat poljubil, pa še to samo zato, ker jo je zasnužil. Pavlova je spoznala, da bo obsojena in zato je sama predlagala 200 šterlingov odškod- nine in poravnavo sodnih stroškov. S tem je bila užaljena plesalka zadovolj- na. Moralno ogorčenje je veljalo sla- vno rusko plesalko nad 60.000 Din.

Nobel je odkril dinamit

Švedski inženjer Alfred Nobel je za- slovel s svojo ustanovo, iz katere črpajo učenjaki in pisatelji največjo pobudo za svoje plodonosno delo. Težko je reči, ali je bil Nobel srečen ali nesrečen. Sam je trdil o sebi, da je nesrečen človek, ki nima rodbine, ki ne pozna dobre volje in ki je večno bolan. V mladih letih mu je ugrabila smrt dekleta, ki jo je vroče ljub- il in tako je ostal zakrknjen stari sa- mec, vnet samo za znanost in umetnost.

Simoninega očeta je to zelo je- zilo, ker ni imel s kom igrati domina. In tedaj je stopil stari pred mlada s presenetljivim predlogom: naj se kar poročita in ne čakata na izpraznitev stanovanja, da jima prepusti spalnico, sam bo pa spal kar v jedilnici za špan- sko steno. Potem bosta lahko s Kle- mentom igrala domino vsak večer in stari bo zadovoljen.

— Kako sem vesela! — je vzklilni- la Simona nekam prisiljeno.

— Kolika sreča! — je dejal Kle- ment z glasom, ki ni odgovarjal vsebi- ni besed.

Prihodnjo nedeljo je prišel Kle- ment k svoji nevesti s trdnim sklepom povedati ji vse. Vso noč ni spal, ker je izbral besede, s katerimi bi naj ma- lo omilil strašno vest.

— Ono dekle se ne bo omožilo ali, bolje rečeno, bo se že, toda z dru- gim... Povojnica dekleta so pač neta- novnita... Edme se ne izsili iz svoje- ga stanovanja. Zakonske zveze se pa ravna- jo zdaj po stanovanjih — čim več stanovanj, tem več porok... Eh, Simona je pametna, vse bo razumela. Tem bolj, ker mladenič iz Amerike...

Ko je Klement prišel, je našel svo- jega bodočega tasta vsega obupanega.

Posebno rad je imel literarna dela. Lotil se je z vso vmeno študij in zapustil je nad 300 izumov, odnosno odkritij, med katerimi mu je prinesel dinamit svetovno slavo in ogromno bogastvo.

Veliko presenečenje za javnost je bila Noblova oporoka. Vse svoje premoženje, ki je znašalo okrog 500 milijonov Din, je zapustil v humanitarne namene, v prvi vrsti v podporo znanosti, literature in mirovnega prizadevanja. V ta namen je ustanovil posebne nagrade, ki se imenu- jejo po njem in dele vsako leto za naj- boljše delo iz literature, fizike in kemije, medicine in mirovnega pokreta. Vsako leto dobi več učenjakov in literatov to- liko denarja iz Noblove zapuščine, da so preskrbljeni za vse življenje. Tako si je postavil najlepši spomenik mož, ki je od- kril dinamit, s katerim je uničilo člove- štvo že mnogo življenj in ogromne mno- žine gmotnih dobrin.

Radioprogram

Nedelja, 7. decembra.

8: Ing. Fugina: O osuševanju zemlje; 8.45: Dr. Debevec: O tuberkulozi otrok; 9.15: Prof. A. Kordin: Čudo in moč kršča- nske ljubezni; 9.35: I. Kaiser: O evropskem gospodarskem življenju; 10: Prenos cerkve- ne glasbe iz stolnice; 11: Koncert radio- orkestra; 12: Časovna napoved; 15: Gdč. Lebarjeva: Kmetska žena: Solnce v srcu; 15.30: Koncert klavirine s petjem (klavi- olina: Lovro Hafner, klavir: Heli Svetel, dvo- in troglasični spevi: Gdč. Jelica, Anica in Mimica Hafner); 16.30: Humoriistično čtivo, pisatelj Milčinski; 17: »Loterija«, ve- seloigra (Ljudski oder); 19: Prenos iz na- rodne gledališča v Pragi: V. Novak: »Lu- derna«; 22: Poročila in časovna napoved; 22.15: Radio-orkester; 23: Napoved programa za naslednji dan.

Ponedeljek, 8. decembra.

9: Ing. Jeglič: Pomenek s prijateljico vrta; 9.30: Prof. A. Kordin: Marija in Ca- ritas; 10: Prenos cerkvene glasbe iz stolni- ce; 11: Koncert radioorkestra; 12: Časovna napoved in poročila; 15: Gdč. Lebarjeva: Kmetska žena — varuhinja domače prist- nosti; 15.30: Ave Maria v glasbi, poje ga. Sax-Pristovšek: Skladatelj: Bach, Nedved, Förster, Premrl, dr. Dolinar; 16.30: Radio- orkester; 20: Koncert godbe Dravske divi- zije; 22: Časovna napoved in poročila, lah- ka glasba; 23: Napoved programa za na- slednji dan.

Torek, 9. decembra.

12.15: Plošče (mešan program); 12.45: Dnevne vesti; 13: Čas, plošče, borza; 17.30: Radio-orkester; 18.30: Prof. Fr. Pengov: Kako določuje svet vrednost blagu; 19: Mla- dinska ura: Urejevanje zbirke. Krmita ptič- ke (Košič); 19.30: Dr. Ivan Grafenauer: Nemščina; 20: Dr. M. Dular: O Belgiji; 20.30: Joh. Straussov večer, izvaja radio- orkester; 22: Časovna napoved in poročila; 22.15: Hawai-jazz; 23: Napoved programa za naslednji dan.

Sreda, 10. decembra.

12.15: Plošče (slovenska glasba, šlagerji iz zvočnih filmov); 12.45: Dnevne vesti; 13: Čas, plošče, borza; 17.30: Radio-orkester; 18.30: Prof. Silvo Kranjec: Poglevje iz so- ciogeografije; 19: Dr. Nikola Preobraženi- sky: Ruščina; 19.30: Prenos iz Prage: Kon- cert češke filharmonije in pevskega društva »Hlahol«; 21.30: Plošče; 22: Časovna na- poved in poročila, napoved programa za na- slednji dan.

Z drhtečim glasom mu je potožil svoje gorje.

— Simona je odpotovala v Ameri- ko s tem postavnim Arturovom. Davi je prišlo njeno pismo, v katerem je vse pojasnjeno. Papa in Klement bosta po- tolažila drug drugega. To ni njena krivda, temveč tega vražjega stanova- nja. Če hoče človek dobiti stanovanje, mora biti pripravljen na najtežje žrtve. Poroka s Klementom se je dol- go zavlačevala.

Ženin je smeje poslušal te grozne vesti.

— Pa naj človek še ima otroke! — je tarnal stari. — Zrtvuj se zanje! A jaz se zavoljo nje nisem hotel drugič oženiti!

— Čujte, dragi tast! — je vzklilnil Klement, — pustite tarnanje in pojdi- te z menoi h gospe in gospodični Thierry. Boste gost na moji zaroki z gospodično Edme. Da, da, dražestno dekle. A kaj poročete šele, ko zagle- date njeno mater? Mikavna, zares, in domino igra imenitno, imeli bi partne- rico, da bi bilo veselje...

»Tasta« ga je poslušal nekam zme- den, a morda tudi ganjen. Tedaj je Klement pripomnil:

— Ne glede na to, da vam ni treba stanovanja šele iskati.

Stanovanje

On je prišel na sestanek, toda ta- kaj za njim se je pojavila na stopni- cah podzemne železnice tudi ona in naglo se je prerila skozi valovečo mno- žico proti njemu.

Prijela sta se za roke in si pogle- dala globoko v oči.

— Si kaj našel, Klement? — je vprašala nestrpno.

— Morda. A ti? — se je zasmelal na vse gro, toda takoj je izvedel: — Stanovanje treh sob, v petem nadstropju pri Buttusu. Izprazni se čez tri mesece. Mladenič z roditelji. Sin odpotuje v Ameriko, starši se pa preselijo na kmete.

— Imenitno. Moje stanovanje je pa blizu Pantinskih vrat v novi hiši. Moderna oprema, centralna kurjava, dvigalo itd. Zdaj stanuje tam mlado dekle z materjo. Ena ali morda tudi obe se poročita in stanovanje bo kma- lu prazno. Priznaj, da sem našel zelo prikladno stanovanje.

— Oh! Kaj pa jaz? Saj tudi moja ni napačna. A najemnina? — je vpra- šala vsa v skrbeh. — Moje stane osem tisoč, in presega nekoliko najin prora- čun, toda to naju menda ne bo ugono- bilo.

Mayerlinška tragedija na gledališkem odru

V Parizu so vprizorili Anetovo delo »Mayerling«, ki pa ni doseglo zaželjenega uspeha

Pred sto leti je bila kavarna »Ambassadeurs« na Elizejskih poljih pri Parizu najlegantnejša med 25 podjetij, ki so se naselila na tem prostranstvu. Najemnik je plačeval na leto nekaj nad 400 frankov najemnine. Leta 1841 je bila kavarna preurejena v nekakšen novogrški paviljon, v katerem so prirejali ples, pa tudi manjše koncerte. Tako je živela kavarna in restavracija do konca preteklega stoletja. Letos je pa začela kariero v novem oblačilu. Naravno, da je moralo biti podjetje zopet preurejeno tako, da bi se ne poškodovalo nobeno drevo in da bi bilo skrbno skrito v zelenju. Milijoni, ki jih je investiral podjetnik, se niso smeli kazati v kričehi zunanosti. Stara eleganca Elizejskih polj ne sme biti prizadeta, čeprav se zbira v gledališčih in dvoranh imenitna gospoda, navadno celo največji denarni magnati. Lastnik je zanimiv v toliko, da je Prazan in da govori še zdaj češki. V Pragi se je pisal Kamil Wien, zdaj se pa piše C. N. Wyn. Iz Prage je odšel siromaken. zdaj je pa bogat gledališki podjetnik. Treba je pa omeniti, da je zaslužil največ s spretnim eksploatacijnem Frimlove opere v Evropi.

C. N. Wyn je začel letošnjo sezono z delom francoskega romanopisca Clauda Aneta »Mayerling«. O tem delu smo že pisali. Šlo je za spomine na dobre stare čase, kajti iz vseh članov, s katerimi se je delala propagandna za tragedijo habsburškega prestolonaslednika, je bilo razvidno, da naj bo to apološka temne postavbe nadvojvode Rudolfa. Zaključki vseh razmotirvanj so bili osredotočeni na trditve, da bi se bila Avstrija pod Rudolfom kot cesarjem združila s Francijo in ji dala suvereno oblast nad zapadom, sama bi pa razvila svojo moč nad vsem vzhodom tja do Carigrada, ki bi bil pod njenim protektoratom. Na dan so spravili tudi korespondenco s Clemenceaujem, kajti prostozidarski in liberalistični Rudolf je slavnega francoskega državnika res občudoval. Se nikoli ni bila tako spretno inscenirana reklama za gledališko igrlo, kakor jo je insceniral žurnalni gledališki ravnatelj Wyn. Pozabil je samo na eno, da je namreč francoski javnosti absolutno vseeno, kako je bilo pred 40 leti v Avstriji, če se je Rudolf ustrelil sam ali če se je bil ubit, in kakšne namen je imel. Francozi se presneto malo brigajo za umazane afeje v habsburški rodbini in če jim že pride tako čtivo v roke, ga prebavijo tako, kakor da gre za navadne junake pustolovskih romanov. Najmanj jih pa zanima vprašanje, ali je imel Rudolf drugačne politične načrte kakor Franc Jožef in če bi bil mogoč preprečiti razpad monarhije. Kdor se je kdaj pečal s politiko, dobro ve, da bi ne bil mogoč noben Habsburžan zadržati usode, v katero je veroval sam Franc Jožef vsaj po tem, ko se je ločila Norveška od Švedske.

Verzji o mayerlinški tragediji je več. Kolikor je avtorjev knjig, toliko je tudi verzij. Francoski avtor Mayerlinga Claude Anet se drži nekakšne oficijelne verzije, izvirajoče od cesarice Elizabete, ki je dobila od Rudolfa dolgo pismo, pisano neposredno pred samomorom. Pismo, ki ga je čitala francoska cesarica Evgenija, se je začnela z besedami: »Draga mati, nimam več pravice živeti! ubil sem« itd. Iz tega pisma sledi, da je odgovorila Marija Vetsler Rudolfu na njegovo vest o popoldanskem razgovoru in konfliktu s cesarjem: »Moram ti nekaj povedati — noseča sem.« To je seveda še povečalo Rudolfov obup in tako sta sklenila umreti. Ustrelil jo je v srce, jo slegel, zavlil v rjho, pokril z rožami, napisal pismo materi in se ustrelil. Popoldanski pogovor z očetom je bil usoden. Cesar je prisilil Rudolfa k častni besedi, da bo prekinil razmerje z Marjo Vetsler in da se bosta videla zvečer zadnjič.

Mayerlinška tragedija se v bistvu prav nič ne razlikuje od drugih tragi-

čnih romanov zaljublencev, ki se ne morejo ali ne smejo poročiti. Če je resnična trditve grofa Hoyosa, da je bil nadvojvoda svoje ljubice že sit in da je prebil noč pred tragedijo z neko znano dunajsko prostitutko, če je res, da je prisilil Rudolfa krepko zaušnico papeževemu nunciju, ki je čakal popoldne pri cesarju s papeževino listino, v kateri je papež sporočal očetu, da ga je Rudolf prosil dovoljenja za ločitev, obenem pa, da je njegovo prošnjo energično zavrnil, če je res, da sta bila Rudolf in Marija po nečloveških mukah umorjena in končno če imajo prav oni, ki trdijo, da je Marija Vetsler ustrelila Rudolfa, potem pa sebe, imamo pač opraviti s pretresljivo ljubavno tragedijo, ki se pa ne razlikuje posebno od mnogih drugih. Take in podobne vesti se pojavljajo tudi tam, kjer gre za roman hišnikov hčerke v predmestju.

Razumljivo je torej, da »Mayerling« ni imel uspeha — kakor ga ni imelo italijansko delo Arciduca »C. A. Borgehe« pred šestimi leti —, da se je občinstvo dolgočasilo in da ostane delo še nekaj časa na odru samo po zaslugi sijajne režije in izborni zasadenih glavnih vlog. Rudolfa je igral najtalentiranejši mlajši pariški igralec Boyer, Marijo Vetsler filmska igralka Lagrangova, Franca Jožefa slavni Perrier. Glede zaslužka se je pa moral Wyn obrisati pod nosom. Igra bo kapitalno pasivna. Požuriti se bo moral s kakšno opereto, da si napolni blagajno.

Izgubljeni sin

V četrtek je prispel iz Amerike v Hamburški pruski princ Louis Ferdinand, 23letni drugorojeni sin mladega Viljema. Nemški listi pišejo, da je nekopal svojim staršem mnogo sitnosti in skrbi. V Ameriko se je bil napotil za filmsko igralko Lily Damita, ki je nastopala pred leti v Berlinu. Ko je dobila ugodno ponudbo za Argentino, je odpotovala tja in princ jo je ubral za njo. V Ameriki se je zaročil z njo, toda zaroka se je kmalu razdrla. Starši so mu nehali pošiljati denar in plačevati njegove dolge.

Princ se je preživljal, kakor je vedel in znal. Hotel je postati farmar, lasil je za hčerko bogatega argentinskega plantažnika, končno je pa običal v Fordovih tovarnah v Buenos Airesu. Tja je prispela za njim letos spomladnj njegova mati princesa Cecilija, da bi ga pregovorila, naj se vrne. To se ji pa ni posrečilo. Zadovoljiti se je morala s tem, da je poravnala njegove dolgeve in da ji je obljubil, da se v tujini ne bo poročil. Razočarana mati se je vrnila sama. Končno je nastopil stari Viljem sam in njemu se je posrečilo pregovoriti vnuka, da se je pobotal s starši. Posledica je bila, da se je izgubljeni sin vrnil pod okrilje skrbnih roditeljev.

Ekshumacija čez 400 let

Potomci znane italijanske rodbine Borgijev so naprosili francosko vlado, da bi jim dovolila odpreti grob žene Cesare Borgie, da se končno pojasni zagonetka gobelina, katerega je poslal Cesare Borgia svoji ženi iz Španije in ki je baje zakrivil njeno smrt. Vojvodinja Charlota d'Albret, poznejša žena Cesare Borgie, je bila dvorna dama francoske kraljice in Cesare Borgia se je seznanil z njo, ko je prinesel Ludviku XII. papeževu bulo, s katero je bil njegov zakon razdrt. Cesare Borgia je prispel z veliko slavo in pompom, na dvor je prišel v zlatem oblačilu in njegov je imel zlate odkve. Komaj si je nekoliko ogledal kraljevski grad, se je zaročil in oženil z lepo Charloto d'Albret. Dva dni po poroki se je napotil z 8000 močvirno vojsko na Španjo in ustil doma mlado ženo. Ne španskem se je zaljubil v drugo lepoticu in rad bi se bil odkril žene.

Ločitev bi se mu ne bila tako kmalu posrečila, toda Charlotta je nenadoma umrla. Ker mu je bila njena smrt zelo dobrodošla, se je začelo šušljati, da jo je umoril.

Nekateri zgodovinarji so trdili, da je bila Charlotta zastrupljena in da je rabil Cesare Borgia strup, ki ga ni nihče poznal. S trupom je bil baje prepojen slavn gobelin, ki ga je poslal Cesare iz Španije svoji ženi, kot zaveso k postelji. Čudno je bilo na tem krasnem gobelinu, da v vzorcih bela barva ni bila iz vezenin, kakor na drugih gobelinih, temveč da je bila naslikana. Govorilo se je, da je bila ta barva arzen in da je povzročila Charlottino smrt. Francosko prosvetno ministrstvo je proti odpiranju groba. Na francosko vlado so pa pritiskali tudi od drugod tako, da bo najbrž ekshumacija dovoljena.

Bolezni zdravega srca

Profesor dr. Wenckebach je predaval te dni na povabilo dunajskega akademskega društva za medicinsko psihologijo o srčnih boleznih zdravih ljudi. Bolnikov, ki čutijo znake srčne bolezni, čeprav je njihovo srce zdravo, je povsod mnogo. Navadno gre za srčno nervozo, katere znaki so podobni onim pri ljudeh s pravo srčno napako. Zato je dolžnost zdravnika posebno skrbno preiskati bolnika, ki pride k njemu z bolnim srcem. Večina takih bolnikov ima povsem zdravo srce.

V svoji dolgoletni praksi je imel profesor Wenckebach mnogo bolnikov, ki jim je delalo srce hude preglavice, čeprav je bilo zdravo. Take srčne bolezni so duševnega izvora. Ne da se tajiti, da sta človeška psiha in srce v tesni zvezi. Ljubezne, sovraštvo, strah, jeza, skrb itd., vse to čutimo v srcu, ki ni samo telesni organ, temveč tudi sedež človeških čustev. Zdravnikova naloga je, boriti se proti duševnim motnjam in prepričati človeka z dozdnevno bolnim srcem, da ima v resnici zdravo srce. Če se to posreči, je bolnik kmalu zdrav.

Katedrala zlata

Za Ameriko ima Francija največjo zalogo zlata na svetu. Te kovine, ki ne zarjavi in ki je moli ne požro, ima Francija za 50.000 milijonov frankov. To je vsota, ki si jo človek skoraj ne more misliti. Treba bi bilo mnogo tovornih vagonov, da bi odpeljali zlato opeko, iz katere je narejena zlata podzemna katedrala v kletih francoske banke, čeprav je tam komaj polovica francoskega zlatega zaklada. Druga polovica zlata je spravljena na raznih krajih. Francoska banka ima v podzemlju mogočno trdnjavo, segajočo 28 m globoko. Tri leta je vrtala množica delavcev skale noč in dan, da je napravila to ogromno podzemlje. Ves ta čas so brneli vrtnali stroji in škrapla dvigala, odvažajoča kamenje. Iz skal so izdobil 10.000 m³ obsegajočo dvorano. Betonski strop podpira 750 orjaških betonskih stebrov. Betonske stene so nad 5 m debele z asfaltnimi vlozki po sredi, da ne more prodreti voda do zlata. Neštete električne žarnice razsvetlje blestečo kovino, kadarkoli je treba. O vsaki opeki zlata se ve, kdaj je bila položena v podzemno zakladnico in koliko tehta.

Katedrala zlata je zgrajena tako trdno, da ji ne more do živga nobena, še tako debela granata. Seveda je poskrbljeno, da tudi vlomilci ne morejo do zlata. Prva ovira so 65 cm debela jeklena vrata, ki se odpirajo samo s pomočjo komplicirane avtomatične naprave. Rabi se več ključev in če bi se izgubil le eden, bi morali strokovnjaki delati dva meseca noč in dan, da bi vrata odprli. Po hodniku se pride kmalu do betonskega cilindra, ki zapira pot. Samo nekaj ljudi iz najvišjih bančnih krogov pozna tajno tega mehanizma, s katerim se da cilindar zasukati tako, da se pokažejo v njem jeklena vrata, ki so zopet močna ovira in ki jih zanj odpreti samo nekateri uslužbenci banke. Tudi proti revoluciji je zavarovana katedrala zlata s tem, da je v nji prostora za 2000 uradnikov. V velikih ledenih hali imajo vedno večje zaloge jestevin, tako da bi lahko vzdržali stražarji zakladov v podzemlju več mesecev, ta čas bi se pa revolucionarna vihra polegla in zlato bi bilo rešeno. Podzemna trdnjava, v kateri ima Francija svoje zlato, je pravo čudo moderne tehnike.

Zvočni film v kinu „Ljubljanski Dvor“

Predstave danes ob 4., 7. in 9. uri zvečer
V nedeljo in na praznik ob: 3., 5., 7. in 9 zvečer!

Vilma Banky v filmu globoke ljubezni in nepozabne lepote

Krasna godba!
Petje! Izvrsten ton!
KINO „DVOR“
Telefon 2730

Princesa in njen šofer

Žilavost slovanskih narodov

Predsednik centralnega statističnega urada v Rimu prof. Gini pripravlja za ameriške znanstvene revije obširno razpravo o bodočnosti človeštva. Italijanski listi priobčujejo nekatere odstavke iz tega zanimivega dela. Iz točne statistike gibanja prebivalstva na zemlji sklepa prof. Gini, da imajo med evropskimi narodi samo Slovani bodočnost. Slovanski narodi kažejo veliko žilavost in v njih je nakopičeno toliko ekspanzivne sile, da bodo baš oni v bodočnosti ena najmočnejših opor bele rase.

V Južni Ameriki kažejo veliko žilavost zlasti mešanici Špancev z drugimi narodi. Tudi njim pripade v razvoju človeštva važna vloga. Zelo žilavi in odporni so tudi vzhodnoazijski narodi, posebno Japonci. Že zdaj vidimo znake borbe med belo in žolto raso za vodilno vlogo na zemlji. Težko je reči, kdo bo zmagal. Če bo bela rasa tako nazadovala, kakor nazaduje zdajnja leta, prevzame po mnenju italijanskega učenjaka vodilno vlogo na zemlji žolta rasa.

Drago moralno ogorčenje

Umetniška družina slavne ruske plesalke Ane Pavlove je gostovala letos poleti v vzhodni Indiji. Na parniku je Pavlova nekega večera opazila, kako poljubila poljski plesalec Slawinski neko plesalko. Pavlova je dotično plesalko ozmerjala in ji prepovedala nastopati. Plesalka se je čutila razžaljena in je Pavlovo tožila. Ker je prišlo do incidenta na angleškem parniku, se je obravnavala zadeva pred londonskim sodiščem. Poleg tega je prizadeta plesalka Angležinja.

Za konflikt med plesalkama je vladalo v angleški javnosti veliko zanimanje. Najbolj so se Angleži seveda zanimali za Pavlovo. Pred sodiščem je govorila ruski in tolmač je njene odgovore prevajal. Izjavila je, da je ravnila v interesu dobrega glasu umetniške družine. Ljudje radi vidijo v plesalkah pokvarjene ženske in zato morajo tem bolj paziti na svoj ugled. Užaljena plesalka je pa izjavila, da se ni zgodilo na parniku nič hudega. Plesalec je samo enkrat poljubil, pa še to samo zato, ker jo je zasnuhl. Pavlova je spoznala, da bo obsojena in zato je sama predlagala 200 šterlingov odškodnine in poravnavo sodnih stroškov. S tem je bila užaljena plesalka zadovoljna. Moralno ogorčenje je veljalo slavno rusko plesalko nad 60.000 Din.

Nobel je odkril dinamit

Švedski inženjer Alfred Nobel je zaslovel s svojo ustanovo, iz katere črpa učenci in pisatelji največjo pobudo za svoje plodono delo. Težko je reči, ali je bil Nobel srečen ali nesrečen. Sam je trdil o sebi, da je nesrečen človek, ki nima rodbine, ki ne pozna dobre volje in ki je večno bolan. V mladih letih mu je ugrabila smrt dekleta, ki jo je vroče ljubil in tako je ostal zakrknjen stari samec, vnet samo za znanost in umetnost.

Simoninega očeta je to zelo jezilo, ker ni imel s kom igrati domina. In tedaj je stopil stari pred mlada s presenetljivim predlogom: naj se kar poročita in ne čakata na izpraznitev stanovanja, da jima prepusti spalnico, sam bo pa spal kar v jedilnici za špansko steno. Potem bosta lahko s Klementom igrala domino vsak večer in stari bo zadovoljen.

Kako sem vesela! — je vzkliknila Simona nekam prisiljeno.

Kolika sreča! — je dejal Klement z glasom, ki ni odgovarjal vsebi ni besed.

Prihodnjo nedeljo je prišel Klement k svoji nevesti s trdnim sklepom povedati ji vse. Vso noč ni spal, ker je izbral besede, s katerimi bi naj majo omilil strašno vest.

Ono dekle se ne bo omožilo ali, bolje rečeno, bo se že, toda z drugim... Povojna dekleta so pač nestanovitna... Edme se ne izseli iz svojega stanovanja. Zakonske zveze se pa ravnaajo zdaj po stanovanjih — čim več stanovanj, tem več porok... Eh, Simona je pametna, vse bo razumela. Tem bolj, ker mladenič iz Amerike...

Ko je Klement prišel, je našel svojega bodočega tasta vsega obupanega.

Posebno rad je imel literarna dela. Lotil se je z vsi vsmo študij in zapustil je nad 300 izumov, odnosno odkritij, med katerimi mu je prinesel dinamit svetovno slavo in ogromno bogastvo.

Veliko presenečenje za javnost je bila Noblova oporoka. Vse svoje premoženje, ki je znašalo okrog 500 milijonov Din, je zapustil v humanitarne namene, v prvi vrsti v podporo znanosti, literature in mirovnega prizadevanja. V ta namen je ustanovil posebne nagrade, ki se imenujejo po njem in dele vsako leto za najboljše delo iz literature, fizike in kemije, medicine in mirovnega pokreta. Vsako leto dobi več učenjakov in literatov toliko denarja iz Noblove zapuščine, da so preskrbljeni za vse življenje. Tako si je postavil najlepši spomenik mož, ki je odkril dinamit, s katerim je uničilo človeštvo že mnogo življenj in ogromne množine gmotnih dobrin.

Radioprogram

Nedelja, 7. decembra.

8: Ing. Fugina: O osuševanju zemlje; 8.45: Dr. Debevec: O tuberkulozi otrok; 9:15: Prof. A. Kordin: Čudo in moč krščanske ljubezni; 9.35: I. Kaiser: O evropskem gospodarskem življenju; 10: Prenos cerkvene glasbe iz stolnice; 11: Koncert radio-orkestra; 12: Casovna napoved; 15: Gdč. Lebarjeva: Kmetška žena: Sonce v srcu; 15.30: Koncert klavirine s petjem (klavir: Lovro Hafner, klavir: Heri Svetel, dvo- in troglasni spevi: gdč. Jelica, Anica in Mimica Hafner); 16.30: Humoristično čtivo, pisatelj Milčinski; 17: »Loterija«, veseloigra (Ljudski oder); 19: Prenos iz narodnega gledališča v Pragi: V. Novak: »Lucerna«; 22: Poročila in časovna napoved; 22.15: Radio-orkester; 23: Napoved programa za naslednji dan.

Ponedeljek, 8. decembra.

9: Ing. Jeglič: Pomenek s prijateljico vrta; 9.30: Prof. A. Kordin: Marija in Caritas; 10: Prenos cerkvene glasbe iz stolnice; 11: Koncert radioorkestra; 12: Casovna napoved in poročila; 15: Gdč. Lebarjeva: Kmetška žena — varuhinja domače pristnosti; 15.30: Ave Maria v glasbi poje g. Sax-Pristovšek: Skladatelj: Bach, Nedved, Förster, Premrl, dr. Dolinar; 16.30: Radio-orkester; 20: Koncert godbe Dravske divizije; 22: Casovna napoved in poročila, lahka glasba; 23: Napoved programa za naslednji dan.

Torek, 9. decembra.

12.15: Plošče (mešan program); 12.45: Dnevne vesti; 13: Cas, plošče, borza; 17.30: Radio-orkester; 18.30: Prof. Fr. Pengov: Kako določuje svet vrednost blagu; 19: Mladinska ura: Urejevanje zbir. Krmite ptičke (Košič); 19.30: Dr. Ivan Grafenauer: Nemščina; 20: Dr. M. Dular: O Belgiji; 20.30: Joh. Straussov večer, izjava radio-orkester; 22: Casovna napoved in poročila; 22.15: Hawai-jazz; 23: Napoved programa za naslednji dan.

Sreda, 10. decembra.

12.15: Plošče (slovenska glasba, šlagerji iz zvočnih filmov); 12.45: Dnevne vesti; 13: Cas, plošče, borza; 17.30: Radio-orkester; 18.30: Prof. Slav Kranjec: Poglavlje iz sociogeografije; 19: Dr. Nikola Preobražensky: Ruščina; 19.30: Prenos iz Prage: Koncert češke filharmonije in pevskega društva »Hlahol«; 21.30: Plošče; 2: Casovna napoved in poročila, napoved programa za naslednji dan.

Z drhtečim glasom mu je potožil svoje gorje.

Simona je odpotovala v Ameriko s tem postavnim Arturom. Davi je prišlo njeno pismo, v katerem je vse pojasnjeno. Papa in Klement bosta položila drug drugega. To ni njena krivda, temveč tega vražjega stanovanja. Če hoče človek dobiti stanovanje, mora biti pripravljen na najtežje žrtve. Poroka s Klementom se je dolgo zavlačevala.

Zenin je smeje poslušal te grozne vesti.

Pa naj človek še ima otroke! — je tarnal stari. — Žrtvuj se zanje! A jaz se zavoljo nje nisem hotel drugič oženiti!

Čujte, dragi tast! — je vzkliknil Klement, — pustite tarnanje in pojdi te z menoi h gospe in gospodični Thierry. Boste gost na moji zaročki z gospodično Edme. Da, da, dražestno dekle. A kaj porečete šele, ko zagledate njeno mater? Mikavna, zares, in domino igra imenitno, imeli bi partnerico, da bi bilo veselje...

Tasta ga je poslušal nekam zmeden, a morda tudi ganjen. Tedaj je Klement pripomnil:

Ne glede na to, da vam ni treba stanovanja šele iskati.

Stanovanje

On je prišel na sestanek, toda takoj za njim se je pojavila na stopnicah podzemne železnice tudi ona in naglo se je prerila skozi valovečo množico proti njemu.

Prijela sta se za roke in si pogledala globoko v oči.

— Si kaj našel, Klement? — je vprašala nestržno.

— Morda. A ti? — se je zasmel na vse grlo, toda kaj je izvedel:

— Stanovanje treh sob, v petem nadstropju pri Buttusu. Izprazni se čez tri mesece. Mladenič z roditelji. Sin odpotuje v Ameriko, starši se pa preselijo na kmete.

— Imenitno. Moje stanovanje je pa blizu Pantinskih vrat v novi hiši. Moderna oprema, centralna kurjava, dvigalo itd. Zdjaj stanuje tam mlado dekle z materjo. Ena ali morda tudi obe se poročita in stanovanje bo kmalu prazno. Priznaj, da sem našel zelo prikladno stanovanje.

— Oh! Kaj pa jaza? Saj tudi moje ni napačno. A najemnika? — je vprašala vsa v skrbeh. — Moje stane osem tisoč in presega nekoliko najin proračun, toda to naju menda ne bo ugonobilo.

— Moje je ugodnejše! — je triumfalno Klement. — Nekaj nad sedem tisoč, a stanovanje imenitno. Mlado dekle mi je razkazalo vse koticke. Prepričan sem, da ti bo ušajalo in da se boš počutila v njem ko riba v vodi.

— Saj je že skrajni čas, da dobiva stanovanje. Le pomisli, že pol leta begava po Parizu iz okraja v okraj, pa še zdaj nimava stanovanja.

Smejala sta se in šalila, polna nad v srečno bližnjo bodočnost.

— Samo da bi si tvoj oče zopet ne izmislil kakšnega vraga, ki bi prekril najine račune, — je menil fant ves v skrbeh.

— Ne boj se. Upam, da bova za velikonoč...

— Kako to, za veliko noč? Zakaj ne že za božič? — se je jezil zenin.

— Čakanja sem že sit. O božiču ali pa nikoli! — je vzkliknil ves iz sebe.

— Samo da bi dobila stanovanje! — je vzdihnilo dekle.

— Eno teh dveh bo gotovo že prazno, — jo je tožalil Klement.

Lepega vremena je bilo konec, v mesto se je naselila zima. Zarocenca se nista več sestajala vsak dan. Pri vhodih v podzemno železnico in v parkih riska človek v najboljšem prime-

ru nahod. Šibko zdravje je sililo Klementa, da je bil previden, pa tudi Simona je bila zelo nagnjena k prehlajenju.

Svojo srečo oficijelnih zaljublencev sta zaprla solidno med štiri stene. Mladenič je imel dovoljenje osetiti nevesto vsako nedeljo. Igral je domino z bodočim tastom. Simona je pa pripravljala svojo balo ali sedela pri oknu in zrla v daljavo. Poroka bi morala biti na novega leta dan. Vse je šlo dobro. Vesti o novem stanovanju so bile ugodne. Mladenič od Buttusa ni bil izpremenil svojega sklepa glede odhoda v Ameriko, pa tudi ljubezne dekleta blizu Pantinskih vrat je bila na pravi poti. To so bili sadovi skupnega prizadevanja naših zaljublencev. Spretno sta manevrirala vedno pri popoldanskih družabnih posetih, da bi vzbudila pogum in odstranila negotovost.

Toda izkazalo se je, da mladenič odlašal svoj odhod, a gospodični Edme se tudi ni nič kaj mudilo pred oltar. Toda to so bile zadnje ovire. Klement in Simona sta se tolažila, da jih bosta že kako premagala.

Toda zgodilo se je, da Klement, ki je bil z dušo in telesom udan svojemu poklicu, dve nedelji v mesecu ni mogel

Dvokolesa, motorji, šivalni stroji

otroški in igračni vozički, pnevmatika, posamezni deli. Velika izbira, najnižje cene. Prodaja na obroke. Ceniki franco.

„Tribuna“ F. B. L.

tovarna dvokoles in otroških vozičkov, LJUBLJANA, KARLOVSKA CESTA ŠTEV. 4

Makulturni papir

leži à Din 4.—

prodaja uprava „Slovenskega Naroda“

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakih. Za odgovor znakovi! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo. — Najmanjši oglas Din 5.—

POCENI NAPRODAJ
popolnoma nova gazela-jopa in plašč iz perzijaner-klauza. — Naslov v upravi »S.L. Narod.« 3016

ZASTOPNIKE
v vsakem večjem kraju vse države IŠČEMO. Strokovno znanje ni potrebno. Visok zaslužek. Ponudbe na: Publicitas, Zagreb, Illica 9 pod br. 25166.

TRGOVSKA IN STANO-VANJSKA HISA
lepa, v centru mesta, obstoječa iz 2 trgovin, 5 lepih stanovanj, 2 kabineto, 2 lepih kleti, s hlevi za konje in prašiče itd., po ugodni ceni naprodaj. Povprašati v lektariji Selding, Ptuj. 3011

Priporoča se modna trgovina
T. Eger
Ljubljana
Sv. Petra cesta 2

Restavracija „Pod Skalco“

estni trg števil. 11
toči pristna vina:
Dolenjsko belo 10 D
Dalmatinsko belo 12 D
Dalmatinsko črno 12 D
Haloško belo 16 D
Burgundec beli 20 D
Muškati silvanec 24 D
Čviček, Gad. peč 16 D
Dol. portugalka 16 D
Vsako soboto sveže domače krvavice. Abonent se stalno spreje najo na izborni domačo hrano.

Umrla nam je po kratkem, težkem trpljenju naša ljubljena soproga, mati, stara mati, sestra, teta in svakinja, gospa
Franja Stenovec
roj. Erbežnik
Pogreb drage pokojnice bo v nedeljo, dne 7. decembra 1930, ob 1/2 4. uri pop. izpred mrtvašnice splošne bolnice na pokopališču k Sv. Križu.
Rajhenburg - Ljubljana, 6. decembra 1930.
Ivan Stenovec, mož — Joško, sin in vsi ostali sorodniki.
Občina Ljubljana Mestni pogrebni svet

Lovske puške

florbete, browning pištole, pištole za straženje psov, lov-ske in ribiške potrebščine ima vedno v zalogi

F. K. KAISER ouškar.

Ljubljana, Kongresni trg števil. 9

Za božič

Pred nakupom ogledajte si vse, kar lahko dobite po najnižji ceni.

Dvokolesa raznih modelov.
Motorji vsi vrsti.
Šivalni stroji raznih vrst.
Otroški vozički.
Sportni vozički.
Sportni vozički.
Vrtiljaki.
Slike.
Heklenjari.
Otroški vozički.
Slike za obzornike.
Tricikli za prvo kolo.
Dela za nakupovalce cene in hitro.
Paraventi itd.

Ceniki franco. Prodaja tudi na obroke.

V številnih oddelkih in sprejemni na povprašanje.

„TRIBUNA“ F. B. L.
tovarna dvokoles in otroških vozičkov
Ljubljana, Karlovska cesta 4.

Žepni robci

komad 2.— Din

Matek & Mikeš, Ljubljana
poleg hotela Štrunkelj.

IGN. ŽARGI

priporoča bogato zalogo raznega zimskega perila kakor:

pllašev, oblek, kravat, srajc, nogavic vseh vrst itd. po priznanih nizkih cenah.

Ljubljana, Sv. Petra c. števil. 3 in 11

Pomlajenje v 24 urah
je dosegljivo, kakor javlja v zahvalnem pismu, gospa dr. A. Praga: 10 lončkov »EROS« kreme, ki sem jih prejela od vas, sem morala prepustiti svojim znakom. Moj obraz je dober reklama za vašo kremo, kajti kljub svojim 49. letom sem lepa in mladostna. »EROS« krema naglo in zanesljivo odstrani sojedee, mozolje, gube, pege, nosno rdečico, rumene in rjave lise, solne pege. Jamstvo: denar nazaj, če ni uspeha. Cena 12.— Din, 3 lončki 25.— Din, 6 lončkov 40.— Din.
Dr. Nic. Kemény, Košice C, poštni predal 12/E 26 CSR.

povest s 100 slikami. — Najbolj srečne bodo čitate-
ljice te knjižice, če jim jo bo prinesel MIKLAVŽ ali BOŽICEK.
Dobiva se v vseh podružnicah „Jutra“ po Din 12.—.

AKO ŽELITE KUPITI NA OBROKE

obrnite se na

Kreditno društvo
detalnih trgovcev
r. z. o. z. v Ljubljani

L. Stjepušin

ZAGREB, Jurjevska 57

priporoča najboljšo
tamburo, šice, škele
partiture i ostale po
trebščini za
sva glazbala.
Odlikovan na
pariskoj izložbi
Cjeniki franco

Klavirji!

Za Miklavža kupite na obroke

od Din 400.—

prve svetovne fabrike: Bösendorfer, Steinway, Förster, Höpfl, Stigl original, ki so nesporno najboljši (lahka, precizna mehanika). Prodaja jih izključno le sod. izvedence in bivši učiti. Glasbene Matice

ALFONZ BREZNIK

Mestni trg 3.

Najcenejša posojevalnica.

Bukova
drva
Trboveljski
premog
Angleški
koks

pri št.

„KURIVO“

Dunajska 33

(na Balkanu)

Telefon 34-34

peči

Velika zaloga samo

Ing. Guzeli

Ljubljana, Slika

Beljaka ul. 4. Celovška

cesta 56

Telefon 3338

Poceni in vendar najboljša je SEVERJEVA OTOMANA

32 perest v sedelu in 4 v zglavju; velikost 185 X 78

Cena Din 570.— do 850.— po izbiri preobleke. — Zahtevajte vzorce!

najboljši material!

RUDOLF SEVER, Ljubljana, Marijin trg št. 2

NAZNANILO PRESELITVE

FRANC SLOVŠA

trgovina s kurivom in trboveljskim premogom

Kolezijska ulica števil. 20, vljudno naznanja, da se je preselila

v Kolezijsko ulico št. 19

ter se cenjenemu občinstvu vljudno priporoča.

NAJMODERNEJŠE VZORCE

ZAVES in PERILA

namiznih in kuhinjskih garnitur veze najfineje in najceneje

MATEK & MIKEŠ, LJUBLJANA DALMATINOVA 13.

Entlanje, azuriranje, predtiskanje takoj.

Bolezni želodca, slabo prebavo

nepravilno vrenje v želodcu urejuje FIGOL. FIGOL odpira slast, čisti in osvežuje kri, krepi telo. Priporoča se odraslim in otrokom. FIGOL se dobiva v vsaki lekarni, po pošti pa razpošilja izdelovalec DR. SEMELIČ, DUBROVNIK 2/60. — 3 steklenice s poštnino 105, 8 steklenic 245, 1 steklenica 40 Din.

V snegu!

Damske galoše Din 62.—
Moške galoše » 77.—
Damske snežke » 90.—
Damske snežke z baržunom » 99.—
Damske snežke popolnoma iz kavčuga in z baržunom » 129.—
Moške snežke » 145.—
Otroške snežke od Din 76.— naprej
Damske galoše št. 34, 35 in 36 po . . . Din 15.—

ANT. KRISPER,

LJUBLJANA, Mestni trg

17146

Columbia, Odeon, Polydor, His Master's Voice

GRAMOFONI in PLOŠČE

v veliki izbiri pri

„Tehnik“ JOSIP BANJAI

Ljubljana, Miklošičeva c. 20

Najnižje cene tudi na obroke.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ulica števil. 50 (v lastnem poslopiu)

Obrestovanja vlog, nakup in prodaja vsake vrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predjuni in krediti vsake vrste, eskompi in inkaso menic ter nakazila v tu in inozemstvo safe - depoziti itd. itd. itd.

Brajovalke: Kredit Ljubljana — Telefon 61 31411 3457, 3548 Interurban 3706 3344 37 L

ZA DAMSKE PLAŠČE IN ZIMSKE SUKNJE

KONGRESNI TRG ŠTEV. 15

NAKUPNI MANSKE CERKVE

TVRDKA

VAM NUDI VELIKO IZBIRO

NAJMODERNEJŠIH VZORCEV

NAJCENEJE

NOVAK — LJUBLJANA

L. C. SMITH BANČNI PISALNI STROJ

NA ZALOGI PRI TVRDKI

LUDV. BARAGA
LJUBLJANA, SELENBURGOVA 6

TELEFON 29-80

Radijska oddajna postaja LJUBLJANA

RADIO kot si ga želite

namreč VISOK v kvaliteti in NIZEK v ceni.

Naša reklamna predaja, ki traja od 10. novembra do 30. decembra 1930, obsega sledeče radijske sprejemne naprave:

400

D tektorskih aparatov, kompletnih z vsemi potrebščinami, ki so za poslušanje potrebne, za naplacho Din 80 ter petkratno mesečno plačilo po Din 45.

300

1 elektronskih aparatov, kompletnih z elektronko, baterijami, antenskim materialom ter eno slušalko, za naplacho Din 100 ter osemkratno plačilo po Din 75.

200

3 elektronskih aparatov »Reinartz«, kompletnih z elektronskimi, akumulatorjem 18 ah, anodno baterijo 90 Volt, finim zvočnikom ter antenskim materialom za naplacho Din 240 ter desetkratno mesečno plačilo po Din 180.

100

4 elektronskih aparatov »Reinartz« z visokofrekvenčno elektronko z zamreženo anodo ter akumulatorjem 36 ah, anodno baterijo 120 Volt, izbornim angleškim zvočnikom Amplion AC 27 ter antenskim materialom na naplacho Din 380 ter dvanaestkratno mesečno plačilo po Din 280.

Poslužite se ugodne prilike ter si naročite takoj Vaš aparat!

RADIO LJUBLJANA

LJUBLJANA, Miklošičeva 5. MARIBOR, Aleksandrova 4.

Pljučne bolezni so ozdravljive!

Pljučna tuberkuloza — Sušica — Kašelj — Suhi kašelj — Zastuzenje — Nočno potenje — Bronhialni katar — Katar v grlu — Sluzni kašelj — Izmeček krvi — Vzdiganje krvi — Težoba — Astmatično hropenje — Zbadanje itd. — so ozdravljivi!

Tisoče ozdravljenih!

Zahtevajte takoj knjigo o moji

novi umetnosti hranjenja

ki je že mnoge rešila. Ona pomaga pri vsakem načinu življenja, da se bolezen hitro premaga. Telesna težina se poveča ter polno poopneje končno zaustavi bolečine.

Resni možje zdravniške znanosti

potrdjujejo prednosti moje

metode ter jo radi priporočajo. Čim prej

začnete z mojim načinom prehranjenja, tem bolje bo za vas.

Popolnoma zastoj

dobite mojo knjigo, iz katere boste črpali mnogo koristnega znanja. Kogar torej muči bolečina, kdor se hoče naglo osvoboditi svojih bolečin na temeljit in varen način, naj piše še danes. — Opetovano opozarjam, da prejmete brezplačno, brez vsake zaveze s svoji strani moja pojasnila in bo Vaš zdravnik gotovo pritrll temu

novemu načinu Vaše prehrane

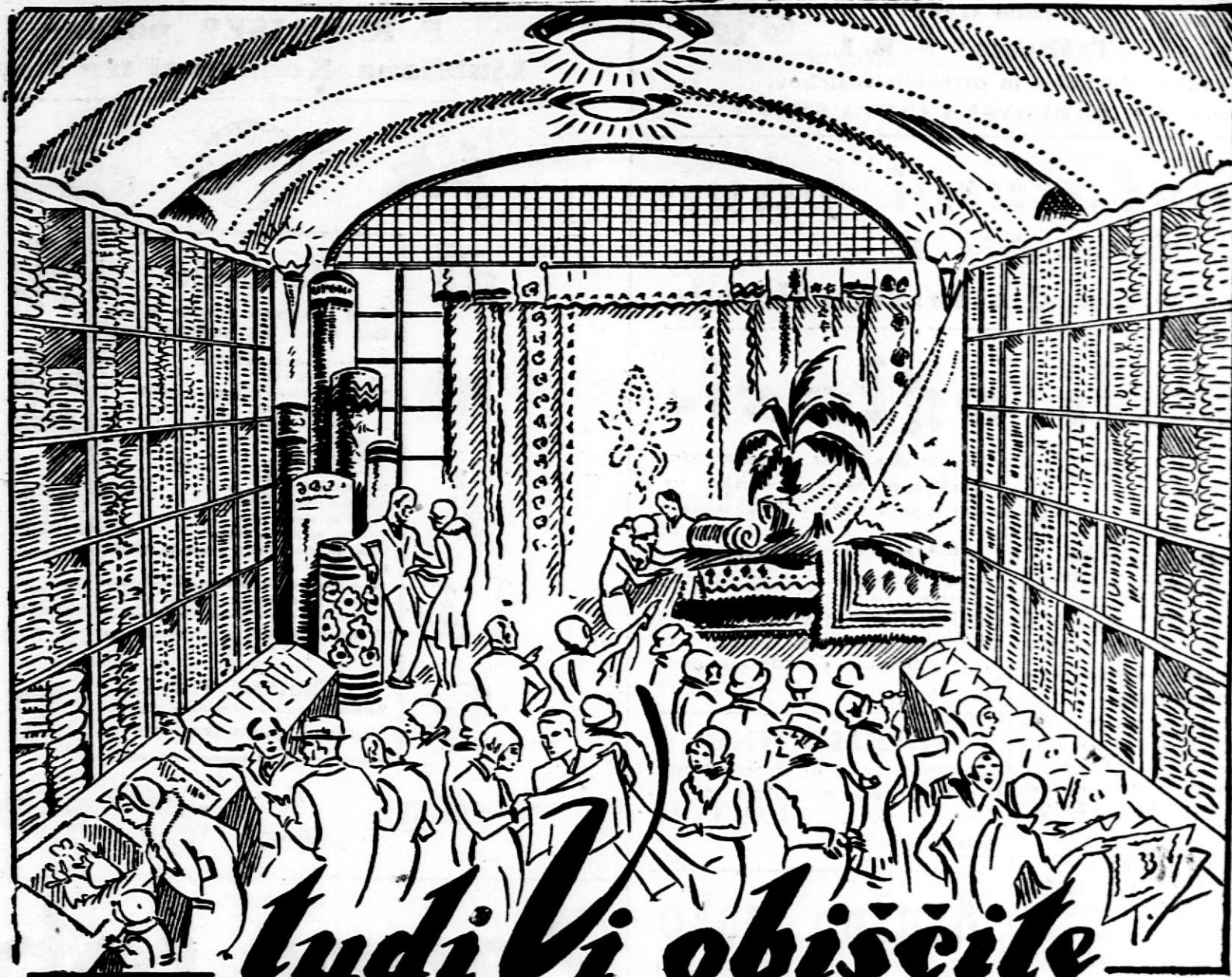
ki jo označujejo kot izborni prvi profesorji. V Vašem lastnem interesu je torej, da takoj pišete, in Vas bo nato vsak čas postreglo moje ondotno zastopstvo. Črpajte pouk in močno voljo za zdravje iz knjige izkušenega zdravnika. Vsebuje okrepitev in življensko uteho ter jemlje ozir na vse bolezni, ki se zanaajo za sedanje stanje znanstvenega zdravljenja pljuč. Moj naslov je:

GEORG FULGNER, BERLIN - NEUKOELLN

Ringbahnstrasse 24, Abt. 615 (Deutschland)

Ponedeljek

8. XII.

tudi vi obiščite veliko božično razstavo

katero priredimo v našem specialnem oddelku dne 8. decembra 1930. — Razstavljeni bodo predvsem krasni zastori, kakor gardine, stori, pregrinjala, zastori na meter itd. Razen tega vsakovrstne preproge, linolej, tekači, fine odeje in različna zelo primerna božična darila.

A. & E. Skabernè

LJUBLJANA — MESTNI TRG 20

Neprijeten duh ust

je zopr. Zobje slabe barve kvarijo najlepši obraz. Obe hibi odstranite pri enkratni uporabi krasno osvežujoče Chlorodont-paste. Zobje dobijo krasen sijaj slonovine, posebno pri uporabi zobčaste ščetke, ker ista čisti zobe tudi na njih stranicah. Gnila ostanke jedi med zobmi, ki povzročajo neprijeten duh ust, se s tem temeljito odstranijo. Poskusite najprej z malo tubo. Ki stane Din. 8.—, Chlorodont ščetka za otroke, za dame (mehke ščetine), za gospode (trde ščetine). Pristno samo v originalnem modro-zelenem omotu z napisom Chlorodont. Dobiva se povsod. — Pošljite nam ta oglas kot tiskovino (omot ne zalepiti) dobili boste brezplačno eno poskusno tubo za večkratno uporabo. Tvorilce Zlatorog. Oddelček Chlorodont, Maribor. 7

Naznanilo.

Cenjenemu občinstvu vljudno naznanjam

otvoritev vinotoča

združenega z

DELIKATESAMI

na Karlovški cesti šte. 11.

Nudila bom vsestransko solidno in poceni postrežbo. — Za obilen obisk se priporoča

M. KALC.

Dražestne kodre

ki se neomejeno obdrža ob vsakem vremenu in potanju, dosežejo dame in gospodje brez škarij-kodraik s Helasencem za kodranje las. Tudi najmlajše glavice olepša Hela, tako da je vsaka ondulacija odveč. Velik prihranek na času in denarju in obenem pospešuje rast las. — Pogled v zrcalo Vas bo navdušil. Takoj po uporabi polnost onduliranih las, dražestne frizure. Mnogo zahvalna. Posebno umetnice-igralko so polne hvale. — Cena Din 12.—, 3 steklenice Din 25.—, 6 steklenic Din 40.—.

Dr. Nic. Kemény, Košice H, poštni predal 12/226, ČSR.

Obupane ženske

Ali imate skrbi, ali bojazen?

Pomoč

Vam prinaša pri poškodbah in izostanku mesečnega perila že mnogo let preizkušen, tisočkrat posvedčen in zdravniško priporočen, zanesljivo učinkujoč pomoček. Prof. dr. Rettha »EROSEA«, ki ugodno učinkuje, ne da bi morali svoje poslovanje prekiniti, že po nekaj urah. Din 70, za staro poškodbo Din 100, za odporne ženske Din 150, dvojno za staro poškodbo in odporne ženske Din 200.

ZAJAMCENO NESKODLJIVO!

Tisoči žensk potrjujejo hitri in zanesljivi uspeh tega sredstva in zopet pridobljeno zadovoljstvo.

Diskretna pošiljatev po pošti.

ORDIN. HAVELKOVA LABORATOR

Praha-Nusle, Božetěchova ul. 10.

Pošt. schranka č. 17. Č. S. R. — Pišite, prosim, razločno!

V Jugoslaviji je pisma na nas frankirati s 3 Din.

Obvestilo.

Cenjeno občinstvo opozarjam na mojo prvo sprejemnico za barvanje in kemično znaženje damskih in moških oblek pri krojaču Ant. Prezelj, Vošnjakova ulica 4 ali prejšnja Cesta na gorenjsko železnico.

Na željo se v krojačnici popravljajo vse barvane ali sražene moške obleke in damski plašči.

Cene zmerne!

Postrežba točna.

ANTON WAGNAR,
barvar.ANTON PREZELJ,
sprejemnik in krojač.

Prometni zavod za premog d. d. Ljubljana
prodaja po najugodnejših cenah samo na debelo

Premog

domači in mozemski za domače
turjave in industrijske vrste

Kovaški premog

živarniško plav
črni in olinski

Brikete

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani

Miklošičeva cesta šte. 15/1

TIPA 201

Generalno zastopstvo in tovarniško skladišče Peugeot avtomobilov:

O. ŽUŽEK, Ljubljana, Tavčarjeva ulica 11.

Najmodernejši 30 HP avto, ki odgovarja vsem zahtevam glede tehnično dovršene konstrukcije, moči, ekonomije in cenenege nakupa.

Vse vrste dobavnih, tovarnih in osebnih avtomobilov tipe 201 mod. 1931.

Zahtevajte ponudbo! Plačline olajšave! Rezervni deli na zalogi.

